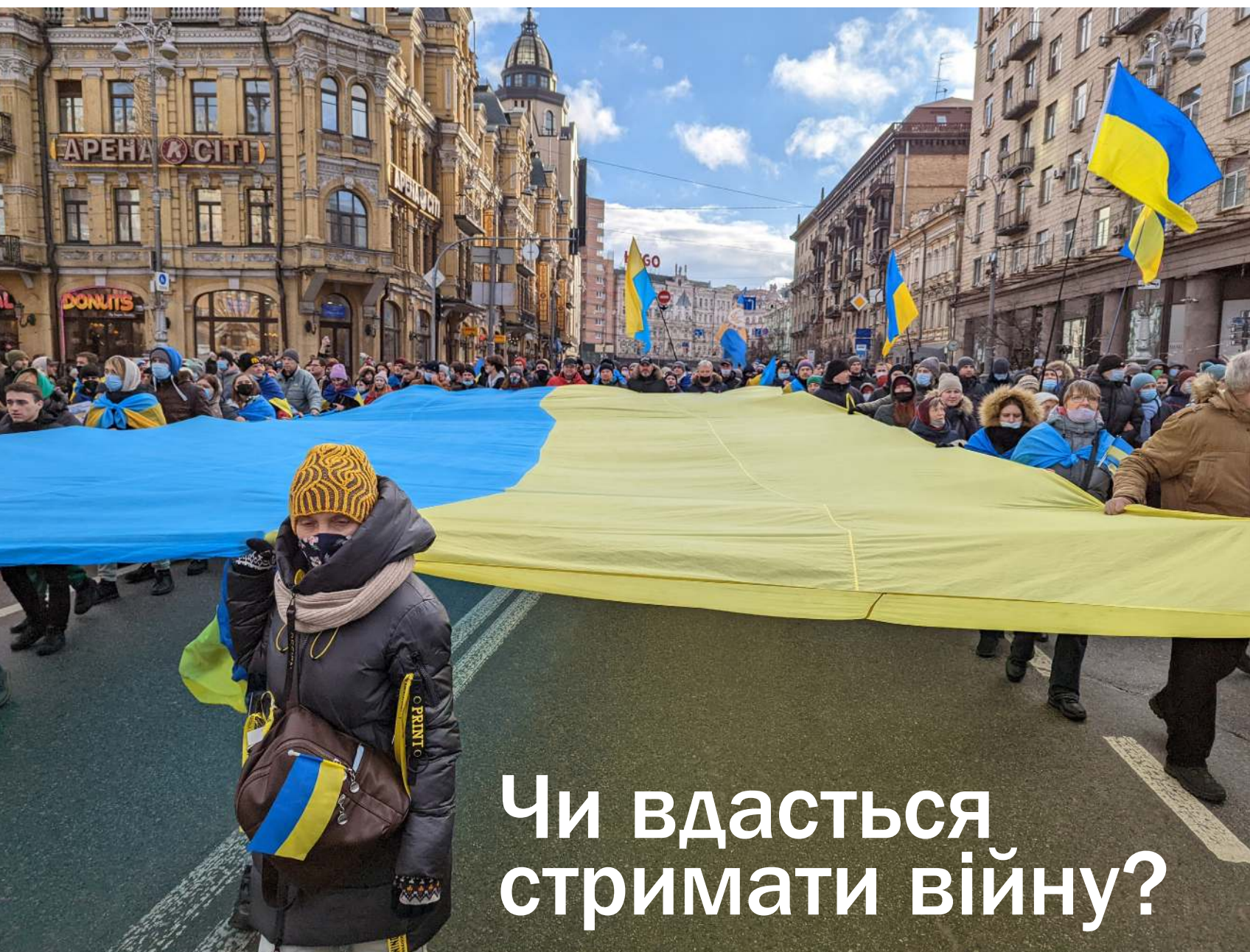

Наше Слово

PIK LXVII № 8 (3367) ВАРШАВА, 20 ЛЮТОГО 2022 РОКУ
ЦІНА – зл. 5 zł (VAT = 8%) – CENA NUMER INDEKSU 366609

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК TYGODNIK UKRAINSKI UKRAINIAN WEEKLY
Інтернет-версія газети www.nasze-slowo.pl ISSN 0027-8254

Чи вдасться стримати війну?

Наприкінці минулого тижня західні медіа не лише писали про занепокоєння через можливу російську агресію, але навіть назвали точні дати такого нападу. На фоні панікуючого Заходу українці намагаються зберігати спокій. Українська армія готується до можливого нападу, водночас продовжуються дипломатичні зусилля щодо деескалації конфлікту. Проте, як саме розвиватиметься ситуація найближчими днями, прогнозувати важко.

Деякі країни вирішили евакуювати свої дипломатичні установи. Частина американських дипломатів залишила Київ, решта посольства переїжджає до Львова. Австралія та Канада також вирішили тимчасово перенести туди свої установи. Багато країн покликали своїх громадян негайно покинути країну. 12 лютого нідерландська авіакомпанія KLM призупинила польоти в Україну. А з 14 лютого чимало рейсів можуть бути скасовані через вимогу авіастраховиків, які не хочуть ризикувати. Щоправда, Київ намагається вирішити цю проблему. Тимчасом, не чекаючи на дальший розвиток подій, з країни вже втекли олігархи.

Чи перебільшує Захід?

«Я вважаю, що на сьогодні в інформаційному просторі забагато інформації щодо глибокої повномасштабної війни з боку Росії. Навіть вже називають відповідні дати. Сьогодні найкращим другом для ворогів є паніка в нашій

країні, і вся ця інформація, яка допомагає тільки паніці, не допомагає нам», — повідомив 12 лютого під час військових навчань у Херсонській області президент Володимир Зеленський.

Багато українців вважають, що панічна поведінка та дії західних країн шкодять Україні, яка готова протистояти будь-якій можливій агресії.

Незважаючи на нервову ситуацію, українці намагаються зберігати спокій. У неділю Київ виглядав так само, як і у будь-який інший день. Паніки не було, усі магазини та ресторани працювали у звичному режимі.

У суботу у центрі Києва пройшов Марш єдності.

— Українці чинитимуть опір! — вигукували учасники, і це був основний меседж цієї акції.

Як і інші гасла, вони були адресовані російській владі на чолі з президентом Володимиром Путіним.

Втім, якби не ця акція, випадковий відвідувач, який не знає про зростання напруги, перебуваючи в Києві, не відчув би атмосфери війни.

Військова готовність

Останніми днями все частіше прилітають американські літаки зі зброєю та боеприпасами. Всього до 13 лютого вони здійснили 17 рейсів. А серед військової допомоги найбільше пускових установок і протитанкових ракет Javelin. За непідтвердженими даними, зараз Україна є другою країною у світі після США з найбільшою кількістю цієї сучасної зброї.

До цього додається велика кількість британських протитанкових гранатометів NLAW і ручних американських зенітних установок Stinger. Останні — найновіша версія головного страху радянських льотчиків в Афганістані.

Однак наразі невідомо, чи достатньо цього, щоб вивести Росію з агресії.

Міністр оборони України Олексій Резніков та головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний у суботу оприлюднили спільну заяву, в якій запевнили, що українські солдати готові дати відсіч.

«Армія і добровольці змогли вистояти у 2014 році, коли „брат” нахабно встромив ножа у спину. Тоді багато хто психологічно не був готовий чинити опір тому, з ким вчора сидів за одним столом. Зараз ситуація зовсім інша. У Кремлі це точно знають, і це важливий елемент стримування... Кожен, хто бодай один раз дивився в очі нашим воїнам, впевнений — повторення 2014 не буде, агресору не взяти ані Київ, ані Одесу, ані Харків, ані будь-яке інше місто. Не сумнівайтеся — ЗСУ абсолютно готові до відсічі і не віддадуть українські землі!», — зазначив Резніков.

Своєю чергою генерал Залужний запевнив, що українська армія не віддасть «ані клептика української землі!».

«Ми створили бойові порядки і встигли у стислі терміни розгорнути Сили тероборони та озброїли їх ПТРК і ПЗРК, проводимо підготовку інструкторів — операторів ПТРК „Корсар” і „Стугна-П” для навчання особового складу Сил ТрО ЗСУ. Ми посилили оборону Києва. Ми пройшли війну і належну підготовку. Тому готові зустріти ворогів, і не з квітами, а зі Стінгерами, Джавелінами та NLAW. Welcome to hell!», — сказав Залужний, адресуючи останні слова потенційним агресорам.

Російський військ щоразу більше

Нові супутникові знімки американської компанії Махаг показали, що Росія все ще збирає нові сили під Україною. Російські сили збільшуються не лише в прикордонних з Україною областях Росії, а й у Білорусі та Криму.

На Кримському півострові, анексованому Росією в 2014 році, є абсолютно нові локації. 550 військових наметів і кілька сотень військової техніки видно на фотографіях закритого військового аеропорту поблизу села Октябрське на північ від Сімферополя. В околицях Новоозерного на заході Криму розгорнули артилерію, а біля місцевості Славне на північному заході Криму з'явилися бронетранспортери.

Крім того, нещодавно до севастопольського порту увійшли шість великих десантних кораблів Балтійського та Північного флотів.

Супутникові знімки також вказують на нові місця розташування російських військ у Білорусі. Також була інформація про перекидання під кордон з Україною не лише частин регулярної армії, а й Росгвардії, тобто свого роду внутрішніх військ, які виконують поліцейські завдання. Наприклад, у Криму це формування використовується під час арешту кримськотатарських активістів.

Дипломатичний фронт

10 лютого Київ відвідав глава МЗС Польщі Збігнєв Рау (який представляв ОБСЄ). Він зустрівся з президентом Володимиром Зеленським та міністром закордонних справ Дмитром Кулебою. Україна сподівається, що головування Польщі в ОБСЄ може сприяти посиленню тиску на Росію. 11 лютого Рау вирушив до Станиці Луганської, де є прикордонний перехід з так званою Луганською народною республікою.

УКРАЇНА-ПОЛЬЩА

Фото з фейсбук-сторінки Посольства України

Сенат Польщі ухвалив резолюцію на підтримку України

4 лютого Сенат Польщі одностайно, 92-ма голосами, прийняв резолюцію про підтримку України. Як наголошують польські сенатори, йдеться про політичну та фінансову допомогу Україні, а також постачання зброї і участь військових з членських країн НАТО у вишколах української армії.

Текст резолюції прочитав колишній міністр національної оборони Польщі сенатор Богдан Кліх. Як написано в тексті документа, вільна Україна є однією з гарантій безпеки Польщі.

«Сьогодні, коли Україна постає перед смертельною небезпекою — загрозою чергового вторгнення — надзвичайно важливо, щоби влада Республіки Польща надійно підтримувала нашого сусіда. Немає безпечної Польщі без незалежної України», — написано в документі.

Як наголосив політик, суверенна Україна є там, де цього хочуть українці: «А дослідження показують, що понад 60% українців підтримує членство України в НАТО. Тому нашим обов'язком, як держави, є підтримка у ці драматичні моменти наших братів українців».

Як зазначається у документі, Росія зібрала на кордонах України величезну армію, зокрема танки, артилерію, кораблі і бойову авіацію.

«Метою цієї ескаляції напруження є дестабілізація Європи. Це може призвести до спалаху найбільшого збройного конфлікту з часів Другої світової війни», — звертають увагу польські сенатори.

Також зазначається, що у 1994 році США, Велика Британія та Росія взя-

ли на себе зобов'язання поважати суверенітет і територіальну цілісність України та утримуватися від будь-яких загроз застосування сили проти її незалежності в обмін на ліквідацію Києвом ядерного потенціалу. Україна виконала свої зобов'язання, але попри це Росія в 2014 році напала на Україну, анексувала Крим і контролює сепаратистів на сході.

«Перед черговим вторгненням Росії, Україну беззастережно підтримують Північноатлантичний альянс, ЄС та США. Влада у Києві розпочала стратегічне співробітництво з НАТО в 1997 році, а в 2008 році союзники погодилися на її майбутнє членство. Сьогодні ми стикаємося з випробуванням цієї політики відкритих дверей», — наголошується в документі.

Як зазначається, польський Сенат переконаний у можливості ведення діалогу з Росією. Однак це не може відбуватися в умовах військового шантажу, підриву принципів непорушності кордонів у Європі та гібридних атак на демократичні інституції.

«Умовою цього діалогу є відведення російських військ від українського кордону», — резюмують польські сенатори в резолюції.

Маршалок Сенату Томаш Гродзький вручив текст резолюції послу України у Польщі Андрію Дешиці. ■

Заклик СКУ До Дії — #Підтримай Україну!

10 лютого 2022 р. — Світовий Конгрес Українців (СКУ) та 20-мільйонна українська світова громада пліч-о-пліч у єдності стоять на захист суверенітету і територіальної цілісності України.

Російська Федерація загрожує подальшим вторгненням на суверенну українську територію і намагається підірвати архітектуру євроатлантичної безпеки. Ми закликаємо міжнародне співтовариство та всі миролюбні країни відповісти єдністю і рішучістю. Ми, зокрема, закликаємо світову спільноту:

- зміцнити суверенітет і територіальну цілісність України підтримкою її геополітичного курсу до ЄС і НАТО;
- надати Україні необхідну військову і економічну підтримку, включно з Планом дій щодо членства в НАТО та членства у ЄС;
- посилити санкції проти Росії для стримання подальшої агресії проти України, зокрема зупинити Північний потік-2.

«Ненадання підтримки Україні зараз або примус піддатися на вимоги Москви матиме тяжкі наслідки для всієї Центральної та Східної Європи. Це лише заохотить авторитарні режими перемальовувати кордони та силоміць встановлювати сфери впливу над суверенними державами, — зазначив Павло Грод, президент СКУ. — Загроза подальшої російської агресії виходить поза межі України. Це загроза для демократії та міжнародного правопорядку. Україна обрала євроатлантичне демократичне майбутнє. Ми не можемо дозволити Кремлю його відібрати та примусити Україну капітулювати під його опресивними вимогами».

СКУ закликає українські громади, партнерів та друзів України стати в єдності в цей критичний час та консолідувати міжнародну підтримку, а саме:

- продовжувати адвокацію перед урядами, парламентаристами та громадянським суспільством на підтримку України;
- продовжувати проводити акції та віртуальні заходи для інформування про російську агресію;
- працювати з медіа, поширювати правдиву інформацію та протидіяти дезінформації.

Час діяти!

ПОЗИЦІЯ Українського історичного товариства у Польщі через ворожі дії Російської Федерації щодо України

Українське історичне товариство у Польщі висловлює рішучий протест проти дій Росії щодо України. Невиправдане скупчення понад 100 тисяч російських військ на кордоні з Україною має викликати виправдане занепокоєння та відчуття загрози. Дії російської влади можуть призвести до спалаху кривавого збройного конфлікту, який не відбуде російську імперію, а призведе лише до загибелі десятків тисяч солдатів та мирних жителів. Він також призведе до дестабілізації політичної та економічної ситуації в Європі та світі. Історія вчить, що не можна відновити імперію, яка розлетілася, і що спроби відтворити її завжди зазнавали невдач і не приносили слави лідерам, які хотіли підкорити інші нації.

Ми також засуджуємо інші агресивні дії Російської Федерації, спрямовані на дестабілізацію ситуації в Україні. Український народ хоче мирно жити з російським народом, а також і з іншими народами, нарівні з рівними і вільний з вільними. Таким чином він хоче будувати добросусідські відносини на всіх рівнях, поважаючи гідність нації, її права на свободу і суверенітет, територіальну цілісність своєї держави. Тому ми закликаємо російську владу припинити війну з Україною, яка триває вже понад вісім років, і звільнити окуповані українські території.

Ми засуджуємо спотворення історичних подій владою Російської Федерації. Фальсифікація минулого завдає шкоди не лише співгромадянам та інтересам держави, а зокрема її режиму, який це робить. Це питання часу, коли правда переможе, а брехуни зіткнуться із заслуженим гнівом народу.

Ми дякуємо всім державам і націям, які активно в ці важкі часи підтримують Україну та український народ. Історія показала, що поступки агресору не запобігають війні, а лише сприяють її вибуху.

Висловлюємо повну підтримку нашим співвітчизникам, які проживають в Україні та за її межами, у боротьбі за незалежну, суверенну та територіально цілісну Україну.

Слава Україні!

Варшава, 8 лютого 2022 р.

Українське історичне товариство у Польщі

Сейм Польщі закликав ЄС та НАТО надати всебічну підтримку Україні

Польський Сейм на своєму засіданні 27 січня ухвалив резолюцію, у якій закликав уряди держав НАТО та Європейського Союзу підтримати Україну, яка знаходиться під загрозою війни, та рішуче реагувати на агресію зі сторони Росії.

За проект резолюції проголосувало 456 парламентарів, проти був лише депутат «Конфедерації» Гжегож Браун, ніхто не утримався. В ухвалі йдеться про те, що Польща глибоко занепокоєна агресією Росії проти України.

«Ця діяльність несе серйозний ризик спричинити збройний конфлікт та дестабілізувати Європу, що суперечить інтересам Республіки Польща», — написали депутати. «Звертаємося до урядів країн НАТО та Європейського Союзу

з проханням надати всебічну підтримку Україні, яка опинилася перед загрозою війни, а також надати тверду відповідь держав-членів Європейського Союзу та Північноатлантичного альянсу на агресію Російської Федерації», — йдеться у резолюції.

«Одним із вимірів нинішньої кризи є енергетичний тиск Російської Федерації на країни Європейського Союзу та пов'язані з ним країни. Ми виступаємо проти запуску газопроводу „Північний

потік-2», який порушує європейську єдність щодо агресивних дій Російської Федерації», — заявили в Сеймі.

Сейм висловив протидію російській політиці, «яка порушує міжнародне право і руйнує порядок і мир в Європі». «Маючи досвід з історією 20-го століття, ми вважаємо своїм обов'язком — як держави-члена Північноатлантичного договору та Європейського Союзу — закликати наших союзників і партнерів до спільних дій, щоб запобігти загрозі збройного конфлікту в Європі», — наголосили депутати.

Сейм також закликав уряди країн-членів НАТО та ЄС вжити всіх іні-

ціатив, спрямованих на підтримку України. Крім того, депутати підтримали суверенітет та територіальну цілісність України, а також її євроатлантичні прагнення: «Цілісність її території, недоторканність її кордонів і право на самовизначення українського народу жодним чином не повинні порушуватися. Українське суспільство має право вирішувати своє майбутнє. Шлях України до членства в Європейському Союзі та НАТО має залишатися відкритим, а її право на вступ є безперечним». ■

Зібрав Павло ЛОЗА

ГРОМАДСЬКІ ВІСТІ

У Польщі — новий посол України

Фото з фейсбук-сторінки Посольства України у Польщі

Президент Володимир Зеленський звільнив Андрія Дешицю (на фото справа) з посади посла України у Польщі та призначив на цю посаду Василя Зварича (на фото зліва).

«Звільнити Дешицю Андрія Богдановича з посади надзвичайного і повноважного посла України в Республіці Польща. Призначити Зварича Василя Богдановича надзвичайним і повноважним послом України в Республіці Польща», — йдеться в указі.

Андрій Дешиця був призначений послом у Польщі у жовтні 2014 року (раніше був в.о. міністра закордонних справ України). Причини його звільнення в указі не уточнюються. Багато осіб подякувало на своїх фейсбук-сторінках дипломату за сім років його праці у Польщі та назвали його одним із найкращих послів України у Варшаві. Сам Дешиця написав на своїй фейсбук-сторінці, що переконаний у тому, що «українсько-польські відносини залишаються в надійних руках».

Його наступник, 45-річний уродженець Стрия Василь Зварич до цього обіймав посаду директора другого територіального департаменту МЗС України. Був заступником директора департаменту інформаційної політики Міністерства закордонних справ. Він також працював в українських посольствах у Туреччині та США. Українці з Варшави пам'ятають його з участі у різних українських заходах у столиці, адже був він кілька років радником-посланником Посольства України в Польщі.

Конкурс писанок у Шеціні

Щецінський відділ Об'єднання українців у Польщі оголошує II конкурс на найкращу писанку, виконану в традиційній українській національній техніці. Про це повідомив на своїй фейсбук-сторінці голова Щецінського відділу ОУП Іван Сирник.

У конкурсі можуть брати участь особи, які надішлють не менше 5 писанок, виконаних у традиційних українських національних техніках. Учасників просять вказати ім'я та прізвище автора, походження орнаменту виготовлених писанок, техніку. Надсилати роботи можна до 31 березня 2022 року. Результати конкурсу буде оголошено до 22 квітня 2022 року.

Як повідомлять організатори, під час оцінки робіт члени журі братимуть до уваги дотримання автором українських національних традицій, художню цінність роботи, якість її виконання та загальну естетичну цінність.

Надіслані роботи не повертаються. Вони стають власністю організаторів і будуть презентовані в межах експозиції виставки «Депозити пам'яті» у Щецінському відділі української культури та в Національному музеї в Шеціні. Проект дофінансовано з бюджету гміни міста Шеціна.

Адреса Щецінського відділу Об'єднання українців у Польщі:

Związek Ukraińców w Polsce oddział Szczecin
70-385 Szczecin, ul. Mickiewicza 45.

Майстер-класи традиційного співу на Підляшші

5-6 березня у Центрі народних промислів у Немчині (Centrum Rękodzieła Ludowego w Niemczynie) на Підляшші, відбудуться майстер-класи з традиційного співу «Ми будимо весну!». Їхні учасники співатимуть пісні з Підляшшя та Полісся, одностайні та багатоголосні. Майстер-класи розраховані як на початківців, так і на тих, хто має досвід традиційного співу.

Проведе їх Юліта Чаритонюк — культурознавиця, вокалістка, викладачка народного рукоділля, учасниця багатьох гуртів. Жителька Підляшшя понад десяток років проводить польові дослідження в Польщі та на українському і білоруському Поліссі. Кількість місць обмежена. Реєстрація за номером телефону: 698 519 658. Більше — на фейсбук-сторінці майстер-класів («Budzimy wiosnę!» warsztat śpiewu tradycyjnego).

СКУ заснував Фонд розвитку та адвокації громад діаспори

Вперше Світовий конгрес українців (СКУ) створив Фонд розвитку та адвокації громад для підтримки українських громадських організацій діаспори. За словами голови СКУ Павла Грода, зміцнення громад — один зі стратегічних пріоритетів СКУ.

«Разом ми розбудовуємо українські інституції, справжній український світ — від колиски до могили. Завдяки новоствореному Фонду СКУ зможе надати потужну підтримку ініціативам громад з адвокації актуальних українських питань та розбудові українського громадського життя на нових теренах. Розбудовуємо громади разом!» — зазначає Павло Грод.

Фонд почав свою діяльність у 2022 році з початковим пожертвуванням у розмірі 50 000 канадських доларів. До завдань фонду буде входити забезпечення співфінансування проєктів, спрямованих на розвиток та підтримку громад, сприяння правдивому іміджу України, інформування про українську історію, культуру та сьогодення, розвиток українського шкільництва в діаспорі, розбудову українського жіночого руху і підтримку жіночого лідерства, залучення молоді до українського громадського життя в діаспорі та сприяння молодіжному лідерству в українській громаді.

Нагадаємо, що Світовий конгрес українців об'єднує у своєму складі українські організації з понад 35-ти країн світу і підтримує зв'язки з українцями ще кільканадцять країн. У Польщі складовою частиною СКУ є Об'єднання українців у Польщі.

Кримські татари отримали високі державні відзнаки Польщі

Президент Польщі Анджей Дуда своїм указом від 3 грудня 2021 року «за видатні заслуги у розвитку польсько-української співпраці, боротьбу за права національних меншин і підтримку рухів за незалежність у Східній і Центральній Європі» нагородив польськими відзнаками громадян України.

Про це б'ютоного на своїй фейсбук-сторінці повідомив Рефат Чубаров, голова Меджлісу кримськотатарського народу. Як читаємо у пості, Великим Хрестом ордену «за заслуги перед Республікою Польща» відзначено національного лідера кримськотатарського народу, народного депутата України Мустафу Джемілева, а Командорським Хрестом ордену «за заслуги перед Республікою Польща» заступника Меджлісу кримськотатарського народу Ільмі Умерова. Натомість Офіцерський Хрест ордену «за заслуги перед Республікою Польща» отримали член Меджлісу кримськотатарського народу, редактор газети «Авдет» Шевкет Кайбуллаєв та ветеран кримськотатарського національного руху, політв'язень часів СРСР Сінавер Кадиров.

«Висловлюю вдячність президенту Польщі Анджею Дуді за високу та гідну оцінку багаторічної правозахисної діяльності та боротьби з тоталітарним режимом СРСР, включаючи підтримку визвольно-національних рухів народів Східної та Центральної Європи», — написав голова Меджлісу кримськотатарського народу у соцмережі. Нагадаємо, що 3 лютого польський Сейм висунув Мустафу Джемілева на Нобелівську премію миру.

Українця визнано найкращим студентом-іноземцем у Польщі

Фото з фейсбук-сторінки Максима Щербюка

Більше десяти років у Польщі відбувається конкурс «Interstudent». Його метою є відзначення найкращих іноземних студентів. Цьогоріч в одній із номінацій виграв українець Максим Щербюк.

«Ми шукаємо, як і щороку, амбітних людей, хороших студентів, але найбільше активних, відданих справі, які будують мости між культурами. І щороку, завдяки співпраці з університетами, ми знаходимо ба-

гато чудових кандидатів», — читаємо на сторінці організаторів.

Максим Щербюк з України, який навчається у Сілезькому університеті в Катовицях, отримав нагороду в категорії «Магістратура». Українець є випускником Школи польської мови і культури та факультету права й адміністрації Сілезького університету.

Як читаємо на сторінці studyinpoland.pl, до Польщі хлопець приїхав у 2015 році з Луцька. Він став слухачем підготовчого курсу для кандидатів на навчання польською мовою, організованого Школою польської мови та культури Сілезького університету. Брав участь у заняттях польською мовою в групі з найвищим рівнем. Потім почав навчання на юридичному факультеті Сілезького університету, де за 5 років проявив себе блискучою, працювитою та амбітною молодою людиною.

«Одним із найбільших студентських успіхів Максима було те, що він двічі брав участь (як представник Сілезького університету) в престижному міжнародному конкурсі для студентів-юристів Willem C. Vis Moot. Щороку його учасниками стають понад 400 осіб з майже 80 країн світу», — повідомляється на сайті studyinpoland.pl

У межах цього конкурсу студенти готують дві заяви англійською мовою від імені позивача та відповідача. Ця робота полягає не лише в підготовці відповідної аргументації, а й у пошуку рішень національних та арбітражних судів, які були винесені у подібних справах.

А Ви «пішете по-своєму»?

Підляський науковий інститут (ПНІ) запрошує до участі в Підляському літературному конкурсі «Пішемо по-своєму». Він спрямований до осіб, які знають підляські українські говірки та пишуть ними або щойно хочуть поспробувати писати «по-своєму» літературні твори.

Щоб взяти участь у конкурсі, слід надіслати власний літературний твір, написаний підляською говіркою, при чому немає обмежень, коли йдеться про вибір літературного жанру, обсяг твору або спосіб запису — на конкурс можна надсилати праці, писані кирилицею або латинкою.

Праці можна готувати протягом 2022 року. Надсилати їх слід на адресу: poswojomu@gmail.com Як повідомляється на сайті ПНІ, навесні та восени цього року відбудуться літературні майстер-класи, під час яких можна буде більше довідатися про техніку писання літературних творів, про підляські українські говірки та способи їх запису.

Надіслані роботи будуть передані журі, яке працюватиме в перших місяцях 2023 року. Результати конкурсу будуть публічно проголошені в травні-червні 2023 року. Лауреати та учасники отримають дипломи, речові нагороди та грошові премії, загалом на них виділять 10 тисяч злотих.

Столиці Польщі та України планують з'єднати швидкою євроколєю

На початку лютого відбулася зустріч міністрів інфраструктури Польщі та України Олександра Курабова та Анджея Адамчика. У межах зустрічі урядовці домовилися про спільні дії щодо створення швидкісної колії, котра об'єднає Варшаву та Київ. Про це читаємо на сторінці Міністерства інфраструктури України.

«Будівництво євроколії Київ — Варшава — проєкт, що об'єднає дві європейські столиці швидкісним транспортом. Час у дорозі займатиме до 4 годин. Наразі Україна та Польща спільно напрацьовують план реалізації проєкту та готуються до презентації проєкту на рівні Європейського Союзу», — читаємо у повідомленні.

Крім того, урядовці обговорили пошук джерел фінансування для реконструкції прикордонної ділянки Мальховиці — Нижанковичі.

У Міністерстві інфраструктури України повідомили також про подальші кроки для інтеграції вітчизняної транспортної мережі в європейську. Зокрема, планується будівництво концесійної дороги Краків — Львів — Броди — Рівне, а також масштабне оновлення дороги Київ — Ковель — Ягодин. До того ж міністерство прагне модернізувати автомобільні пункти пропуску на кордоні з ЄС. Особливу увагу звернуть на пункт пропуску в Ягодині.

Раніше Міністерство інфраструктури України повідомило, що уже з 10 лютого Укрзалізниця знімає заборону на перевезення транзитних вантажів Україною до Польщі.

Опрацював на основі повідомлень **Павло ЛОЗА**
Більше новин шукайте на сайті: nasze-slowo.pl

ОСВІТА

▲ Протести за відставку Сергія Шкарлета під стінами Кабінету міністрів

Студенти в Україні мітингують за відставку міністра освіти

У центрі Києва, на одному з головних корпусів Києво-Могилянської академії повісили великий банер зі словами «Шкарлета могила виправить!». Це – гра слів: відсилка до відомого прислів'я (горбатого могила виправить – тобто про людину, змінити шкідливу поведінку якої вже немає жодних шансів), а також – до розмовної назви самого університету (Могила – від «Києво-Могилянська академія»).

Студенти одного з найбільших українських вишів другий тиждень протестують з вимогою звільнити чинного міністра освіти Сергія Шкарлета. Питань до нього накопичилося багато (передусім він – фігурант плагіатного скандалу, але про це згодом); утім, каталізатором стала ситуація з виборами очільника академії, другий тур яких відбувся 27 січня. Тоді невідомі вкрали одну зі скриньок для голосування – згодом поліція знайшла її на одній з сусідніх вулиць і повернула, вона виявилася неушкодженою. Ще на одну скриньку вилили зеленку, бюлетені в ній теж виявилися неушкодженими. За підсумками голосування переможцем оголосили колишнього міністра освіти та експрезидента Могилянки (2007-2014) Сергія Квіта, який набрав 52,80% голосів. Його суперницею була попередня очільниця академії Олександра Гуменна.

Здавалось би, на цьому мала би закінчитись кількарічна могилянська епопея з виборами (бо це голосування було вже п'ятим за два роки – попередні були недійсними через нестачу голосів). Однак уже за кілька днів у Міністерстві освіти заявили, що не визнають результатів – послались на порушення процедури. «Є записи з камер відеоспостереження, де чітко було видно, що є ознаки того, що виборча скринька залишала виборчу дільницю майже на годину», – заявив очільник відомства у коментарі агенції «Укрінформ». Відповідно, в академії мали би знову оголосити нові вибори. Журналісти поставили йому уточнююче запитання – на підставі чого МОН ухвалює рішення про невизнання результатів виборів, і Шкарлет відповів наступне: «На підставі тих попередніх документів, які у мене є, сьогодні буде тривати експертно-кадрова комісія щодо проходження... Я особисто не бачу підстав для затвердження результатів цих виборів. Якщо експертно-кадрова комісія, спостерігач від МОН переконують мене в тому, що результати виборів є об'єктивними при скриньках, які були винесені поза межі дільниці, які були залиті, пошкоджені,

ні, якщо це переконає мене, що вибори відбулися відповідно до норм, процедури, то ми ухвалимо».

Однак це рішення одразу викликало обурення студентсько-академічної спільноти. Зокрема, в університеті заявили, що, згідно з законом про вищу освіту, якщо влада вишу вже визнала результати виборів – держава не має право втручатися, бо вищий навчальний заклад має власну автономію. Офіційно Шкарлет жодних звинувачень на адресу самої Могилянки не висував і про конфлікт між його відомством та університетом не згадував. Але у грудні 2020 року могилянська спільнота офіційно виступила проти призначення його на посаду. Пізніше цю заяву підтримав Український католицький університет у Львові. До слова, не проголосував за Шкарлета і профільний парламентський комітет – а от більшість у Верховній Раді проголосувала.

Що не так зі Шкарлетом?

Чому навколо його призначення було стільки суперечок? Передусім – він активно займався політикою в часи Віктора Януковича і був прихильним до «Партії регіонів». У 2013 році Янукович, якому вже недовго лишалось бути президентом, своїм указом нагородив Шкарлета званням «Заслуженого діяча науки і техніки». Власне, Шкарлет у ті часи був радником тодішнього міністра освіти Дмитра Табачника. Що останній зробив після Революції гідності – нескладно здогадатися (втік, як і Янукович).

Однак у справжній скандал Шкарлет потрапив незадовго до свого призначення на колишнє місце Табачника у 2020 році. Національне агентство з питань забезпечення якості освіти виявило плагіат одразу у кількох роботах майбутнього міністра. Учасники волонтерського наукового проекту False-science на своєму сайті опублікували детальний аналіз «запозичень» Шкарлета із чужих наукових праць: приміром, його монографія «Фінансові інструменти державної політики економічного розвитку в Україні» має багато спільного з роботою «Методичні підходи до оцінки ефективності бюджетного процесу в Україні» Тетяни Бугай. А стаття «Побудова моделей структурного типу з метою ідентифікації вимірів інформаційного потенціалу» є плагіатом роботи «Побудова моделей структурного типу задля ідентифікації вимірів потенціалу стратегічних змін виробничо-економічних систем» Людмили Ладонько. Це – тільки кілька прикладів. Автори дослідження не скупилися на сарказм у своїх висновках щодо робіт Шкарлета: «Дивимось тепер, як висновки із статті Т. Бугай перебираються в монографію С. Шкарлета (він тут гарно попрацював – бюджетний процес поміняв на бюджетну політику!»); «Ну й так далі. Показники, показники... перетікають на сторінку 156, течуть і там. І все те саме, що й в статті Т. Бугай»; «Ні, це явно не ластівки до нас прилетіли. Тут цілі граки!».

Окрім цього, як наголошують нині протестувальники, Шкарлет також підписав контракт на посаду ректора Національного авіаційного університету із Максимом Луцьким, який підпадає під люстрацію за співпрацю з

режимом Януковича і не має права очолювати заклад вищої освіти.

Шкарлет на усі обвинувачення відповів, що це – нападки та неприязнь особисто до нього. І подав до суду на Нац-агентство з питань оцінювання якості вищої освіти. Очолює його згадуваний уже Сергій Квіт, перемогли якого на виборах у Могилянці відомство Шкарлета тепер відмовилося визнавати.

«Міністр – тимчасовий, Могилянка – вічна»

4 лютого під стінами Кабінету міністрів вийшла на протест могилянська спільнота (а також, за даними організаторів, студенти із київської Політехніки, Католицького університету та низки інших) – вимагали вже не лише визнання результатів виборів, а й відставки Сергія Шкарлета. «НаУКМА – не твоя, от і бісишся», «Дайте планету без Шкарлета», «Слабкості Шкарлета: НАУ, НаУКМА, наука», «Шкарлет, не копіюй Табака», «Заважаємо будувати плагіаторську кар'єру?» – на плакатах не бракувало креативу, а рух став загальноstudentським. У самій Могилянці утворили страйковий комітет, представники студентства зустрілися із прем'єром Денисом Шмигалем – але, як заявили вони опісля, чіткої позиції щодо відставки Шкарлета той не озвучив. У МОН зрештою (увечері напередодні протесту) відкликали наказ про перевибори, у вищі має працювати внутрішня робоча група на чолі з першим ректором В'ячеславом Брюховецьким – але студенти говорять, що фактично незрозумілий ані її юридичний статус, ані поле діяльності, а ситуацію зі скриньками під час голосування окремо розслідує поліція. Відтак контракт із Сергієм Квітом МОН поки що не підписує – на перевірки та розслідування є один місяць.

Могилянці тим часом після демонстрації під Кабміном оголосили безстроковий страйк, а у соцмережах почали флешмоб #savemohylanka. Депутати у Верховній Раді почали збір підписів на відставку Шкарлета.

Наступний протест відбувся 14 лютого – на День святого Валентина, уже під Офісом президента. Студенти низки київських університетів зібралися на акцію під назвою «Якщо любиш – піди!» та організували перформанс. «Студентство подарує міністру замість справжньої валентинки – гарбуз, адже Сергій Шкарлет та українська освіта несумісні», – ішлося в анонсі до акції.

Утім, валентинки на події також були – але специфічні. «На акції на Конtrakтовій площі під нашим корпусом у нас було велике намальоване серце, яке ми розписали своїми побажаннями міністрові Шкарлету, а тепер ми принесли його під Офіс президента. Також у нас є льодове серце, яке ми на акції розбиваємо на знак завершення нашої „дружби“ з міністром освіти», – розповів Сергій Фіцак, студент НаУКМА, співорганізатор і головний редактор Спудейського Вісника. Студенти наголошують, що не відступлять, поки міністр освіти не піде у відставку, і конфлікт навколо виборів ректора Могилянки став каталізатором для початку загальноstudentського руху. Подібні акції пройшли вже в Одесі, Львові та Чернівцях. На момент написання цієї статті (14 лютого) Шкарлет досі залишається міністром освіти – однак невідомо, як довго це триватиме. ■

Оля РУСІНА
Фото Вікторії Беркут

Продовження з 1 сторінки

Деякий час тому держсекретар Ентоні Блінкен в ході поїздки до Києва заявив, що українська столиця є найпопулярнішим напрямком для візитів. Справді, минулого тижня партнери України неодноразово відвідували Київ.

На початку минулого тижня Київ відвідали міністри Австрії, Чехії, Німеччини та Словаччини. Окрім зустрічей з представниками української влади, вони також відвідали лінію зіткнення на Донбасі.

8 лютого президент Франції Емманюель Макрон, який зустрічався з Путіним напередодні, приїхав до Києва зустрітися з Зеленським.

«Франція відіграє активну роль у межах Нормандського формату. І ми дуже цінуємо офіційну позицію Парижа й зусилля особисто пана Емманюеля Макрона для досягнення миру в Україні — він для цього дуже багато робить», — сказав Зеленський після розмов.

Президент України також подякував Макрону за фінансову підтримку України, адже Франція надала 1,2 млрд євро кредиту.

Макрон зазначив, що українці захищають свою Батьківщину з 2014 року. І відтоді їх підтримує Франція. Він також високо оцінив спокій, з яким вони реагували на російську ескалацію та спроби чинити тиск за допомогою танків.

Президент Франції підкреслив, що і Путін, і Зеленський проявили бажання дотримуватись Мінських домовленостей 2015 року. Але на практиці помітно, що реанімувати небіжчика, яким насправді є Мінські домовленості, важко.

Мертві Мінські угоди

Принципова проблема полягає у тому, що Київ і Кремль по-різному трактують 13 пунктів мінського протоколу, підписаного у лютому 2015 року.

Росія неодноразово повторювала, що не є стороною конфлікту і прагне нав'язати Україні прямі переговори з представниками Донецької та Луганської «республік», що абсолютно неприйнятно для Києва. Спів також стосується порядку розгляду пунктів Мінських домовленостей у сфері безпеки: припинення вогню, виведення незаконних збройних формувань з Донбасу та встановлення українського контролю на всьому кордоні з Росією. Росія вимагає збереження порядку, передбаченого в угоді, тобто включення сепаратистських «республік» до України на основі автономії та організації виборів у регіоні під диктовку Москви, а також оголошення амністії для тих, хто сьогодні воює з українською армією. Усе разом дозволить Кремлю безпосередньо втручатися у внутрішню політику України.

Москву також звинувачують у порушенні Мінських угод, адже вона видала понад 800 тис.

російських паспортів жителям «республік» і продовжує «тиху» інтеграцію цих територій з Росією.

Підтвердженням патовості ситуації навколо Мінських угод стали майже дев'ятигодинні перемовини у Берліні політичних радників лідерів країн «нормандської четвірки» (Україна, Росія, Франція та Німеччина).

«Сьогодні ми не змогли дійти якогось спільного документа. Дійсно, практично 9 годин продовжувалися ці перемовини... Було б дуже добре, якщо б на другій зустрічі в «нормандському форматі» після тривалої перерви ми б змогли щось узгодити, бажання таке є, але сьогодні відбулося — як відбулося», зазначив після зустрічі представник України, голова Офісу президента України Андрій Ермак.

Представник Росії, заступник голови адміністрації президента Росії Дмитрій Козак зазначив, що розмови не принесли результату з огляду на тверду позицію української делегації.

«На словах у нас і з Німеччиною, і з Францією було єдине розуміння, яким чином мають просуватися питання у політичній сфері, проте позиція України непохитна. Відмовилися у проєкті заяви, який було запропоновано для розгляду, навіть цитувати мінські угоди про те, що питання майбутнього постконфліктного статусу цих територій мають вирішуватись у консультаціях та обговореннях із представниками окремих районів. Це ключова суперечність, яку Україна відмовилася узгодити», зазначив Козак.

Чи допоможе тиск Заходу?

12 лютого президент США Джо Байден провів телефонну розмову з Володимиром Путіним, під час якої ще раз попередив президента Росії про серйозні наслідки нападу на Україну.

Росія зазнає «швидких і серйозних втрат», — сказав Байден.

14 лютого до Києва приїде канцлер Німеччини Олаф Шольц.

«Ми можемо опинитися на межі війни в Європі. З великими арміями танків навпроти одна одної. Це абсолютно гнітюче і загрозливо... Знаки мають значення. Ми не залишимо Україну на самоті. Через численні розмови можна спробувати побудувати міст, якого на даний момент не видно», — сказав за день до візиту Шольца віцеканцлер Німеччини Роберт Габек.

Українці сподіваються, що Захід дійсно не залишить їх самих перед обличчям російської агресії, але дехто вирішив просто захищатися самому і записався до територіальної оборони. ■

Петро АНДРУСЕЧКО,

Київ

Фото автора статті

ПУЛЬС УКРАЇНИ

Два літаки з черговою військовою допомогою прибули до Києва з США 13 лютого. Про це повідомило Посольство Сполучених Штатів Америки в Україні. «Прибули два літаки з американською допомогою швидкого розгортання, щоб посилити оборону України. Ця частина допомоги на \$200 млн доларів — боеприпаси та заряди для гранатометів», — йдеться у повідомленні. Дотепер Україна прийняла 25 літаків із військовою міжнародною допомогою. Впродовж останніх місяців Україна отримала допомогу на суму понад 1,5 мільярда доларів та більш як тисячу тонн озброєнь, — повідомив міністр закордонних справ Дмитро Кулеба.

Працівники спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні (СММ) залишають територію України. Рекомендації влади США щодо виїзду з України на тлі загрози вторгнення Росії стосуються всіх американців, включаючи тих, хто працює в Спеціальній моніторинговій місії ОБСЄ в Україні (СММ). «Враховуючи характер їхньої роботи, спостерігачі СММ розосереджені по всій країні, у тому числі на Сході України, підконтрольному Росії, і дуже вразливі. Хоча ми рішуче підтримуємо важливу роботу СММ, безпека громадян США є нашим пріоритетом», — заявив пресаташе Посольства США в Україні Данієл Лангенкамп. Раніше, 11 лютого, Державний департамент США рекомендував всім американським громадянам залишити територію України.

Секретар Ради національної безпеки та оборони Олексій Данилов вважає, що поки немає підстав вивозити з Києва важливі документи. Мова про ситуацію з загрозою вторгнення Росії в Україну. «На сьогодні ми не бачимо підстав для того, щоб вивозити зараз, евакуювати документи про які ви кажете. Якщо такі підстави будуть, відповідні органи, відповідні структури будуть працювати у відповідному напрямку. Наголошую, що ми працюємо відповідно нормативно-правових актів. Всі установи розуміють, як їм рухатися у випадку А, В, С», — зазначив він під час брифінгу. Від листопада 2021 року Росія зосереджує свої війська на кордоні з Україною. За даними Києва та західних країн, чисельність підрозділів Росії сягає від 115 до 130 тисяч.

Рейс української авіакомпанії SkyUp, який летів з острова Мадейра (Португалія) до Києва, здійснив вимушену посадку в Кишиневі. Звідти пасажирів привезли до української столиці автобусами. 12 лютого лізингодавець (резидент Ірландії) повідомив авіакомпанію про негайну заборону на вліт літака в повітряний простір України. Тому він був вимушений здійснити посадку в найближчому до території України аеропорту в Кишиневі. «Попри всі зусилля авіакомпанії та готовність державних структур України звернутися до лізингодавця, власник літака надав категоричну відмову в той час, коли повітряне судно вже виконувало рейс до Києва», — повідомили в авіакомпанії. В SkyUp додали, що змогли організувати трансфер для 175 пасажирів з Кишинева до Києва та забезпечили всіх пасажирів харчуванням.

Кабінет міністрів пообіцяв провести засідання щодо ситуації з авіап перевезеннями в Україні. Про це повідомив заступник голови Офісу президента Кирил Тимошенко. За його словами, Міністерство інфраструктури підготувало проєкти урядових рішень, які допоможуть авіап перевізникам продовжувати польоти в та з України, а також врегулювати проблемні питання зі страховими компаніями.

У Нацвідборі на Євробачення-2022 12 лютого перемогла співачка Аліна Паш з пісню «Тіні забутих предків». Гурт Kalush Orchestra, який посів друге місце, заявив про фальсифікації та про намір оскаржувати результати конкурсу у суді. Аліну Паш звинувачують у виступах в Москві та Криму у 2015 році, куди вона літала через Москву, що заборонено українським законодавством, але сама Паш це заперече. Суспільне заявило, що немає доказів порушення фіналісткою Національного відбору на Євробачення-2022 Аліною Паш правил відбору. «Учасниця Alina Pash надала гарантії, що не порушувала законодавство України й вимоги конкурсу: виступ у 2015 році відбувався на приватному заході українців у Криму, а перетин кордону відбувався зі сторони України. Суспільний мовник отримав від команди учасниці документ щодо перетину кордону з Кримом зі сторони України від ГЦОСІ Державної прикордонної служби України», — йдеться в заяві. Суспільний мовник наголосив, що займає патріотичну позицію та завжди принциповий щодо неприпустимості співпраці з країною-агресором. Натомість в інтернеті можна знайти докази виступів Паш в Москві в складі іншої групи.

Підготувала Христина ЗАНИК

ІНТЕРВ'Ю

Розмова з Вікторією ФЕДОВОЮ – диригенткою українських хорів у Кошаліні

Sembrovskyi Foto

Фото Андрія Серебровського

«У Кошаліні ми відчуваємося дуже добре завдяки українській громаді»

Сьогодні розмову неможливо почати інакше, ніж з питання щодо актуальної ситуації в Україні. Ви з чоловіком нині живете у Кошаліні, однак ваша найближча родина – в Україні. Які настрої напередодні загрози нового нападу з боку Росії?

Звісно, сьогодні це найбільш болюча тема в кожному домі тому, що всі українці переживають за свою батьківщину, ставлять питання: чи буде війна, чи ні. Хтось більше, хтось менше переживає, але це не тому, що людям байдуже, а тому, що кожен хоче вірити у краще майбутнє своєї країни. Тому, по-моєму, думки діляться п'ятдесят на п'ятдесят – є ті, які кажуть, що нині потрібно максимально допомагати нашій армії та волонтерам, які мають безпосередній контакт з вояками, інші наголошують, що це залякування, і війни не буде. На мою думку, різні погляди виникають тому, що насправді всі бояться. Страх також підсилює нестабільна фінансова ситуація, в деяких установах бувають затримки у виплаті зарплат, частину робочих місць скорочують, тому багато людей залишаються у «підвішеному стані». Моя мама також підпадає під таке скорочення, тому знаємо, як це. Але звісно, будемо надіятися і вірити в те, що Україна вистійте. Наше завдання – максимально об'єднатися.

Нещодавно я розмовляла з подругою, у нас часто такі роздуми. Приводом став флешмоб, який останнім часом з'явився у фейсбуку: кожен українець, який вболіває за свою державу, ставить у профілі своє фото із нашим прапором. Звісно, до будь-якої ситуації не можна ставитися однозначно. З одного боку, це чудово, що українці на батьківщині та за кордоном не бояться себе показувати. З іншого боку, в мене з'явилося запитання: а чому багато з тих, хто ставить прапор України у себе на фейсбуці, не підтримають нашу дер-

жаву та її громадян іншим способом? Наприклад, зроблять хоча б мінімальні пожертви у волонтерські фонди, які працюють для підтримки наших солдатів або їх сімей. Зізнаюся, мені дуже боліло, коли організатори акції «Свята

ми щось робимо. Насправді кожен з нас живе у власному світі – ходимо на роботу, вдома маємо інші клопоти, й дуже часто людина забуває, що є важливим. Зараз настав такий момент, коли своїм прикладом треба показувати, що потрібно робити щось, а це «щось» – не просто назвати себе українцем, розмовляти українською мовою, а насамперед максимально підтримати свою державу та людей, які у ній живуть. Звісно, це справа кожного, але закликаю: не будьмо байдужими до благодійних акцій та одне до одного.

Фото Сандри Крайк

без тата» постійно наголошували, що в цьому році важко зібрати відповідну суму, і через це діти можуть залишитися без подарунків. Тому було б добре придумати акцію, у якій ми зможемо показати нашу підтримку волонтерського руху, а не просто ставити синьо-жовтий прапор. Тоді це буде показник того, що

На Помор'ї у літній час, ймовірно, працює навіть 100 тисяч громадян України. Яким чином ви потрапили до Кошаліна, й чи важкими були початки?

Кожен запитує мене, чому я вибрала саме Кошалін (сміється). Так, мабуть, склалися зірки, і такою була воля Божа. До Польщі на роботу я приїздила разом з чоловіком впродовж майже семи років, а три роки тому ми приїхали саме до Кошаліна. Мій чоловік є дуже творчою особистістю, він гарно малює – в Україні працював у тату-студії. І коли ми трохи підучили польську мову, я запропонувала йому, аби він вислав свої праці у студії саме до Польщі, з надією реалізувати себе тут. Відгукнулося кілька салонів, але найбільше нам підходили умови, які запропонували у Кошаліні. В Україні я освоїла нову для себе професію майстрині перманентного макіяжу, щоб могли працювати разом з

чоловіком в одному закладі. На жаль, після цього прийшла пандемія, і нашу студію, як і багато інших, закрили. Ми певний час сиділи без роботи, але, як кажуть у народі, світ не без добрих людей. У Кошаліні ми відчуваємося дуже добре завдяки українській громаді. Саме завдяки людям, які формують цю громаду, ми пережили перші скрутні місяці пандемії: українці, в яких ми орендуємо квартиру, зрозуміли нас та кілька місяців не брали з нас грошей за оренду, інші допомогли знайти роботу та стати на ноги, тому чудово мати друзів.

А коли ви їхали до Польщі, то знали, що тут живуть корінні українці?

Ні, зовсім не знала про це. Довідалась від українки в салоні краси, вона мені сказала, що в місті живе багато українців. Їх не одразу побачиш, оскільки вони говорять гарно польською мовою, бо народжені тут – саме від неї довідалася, що у місті багато «наших». Згодом ця дівчина познайомила мене з сім'єю, в якій жінка також з України: Ірина одружена з Мирославом Голубом – нащадком переселенців з акції «Вісла». Вони якраз шукали вокалістку, оскільки хотіли створити український музичний гурт. А в мене музична освіта. Завдяки Мирославу та короткому, але плідному існуванню нашого гурту, я познайомила з членами хору «Потік» (нині хор вже не існує, однак на його базі створено хор «Майстерня пісні», яким диригує саме Вікторія Федотова – доповнення ред.). До цього у Польщі я не займалася музикою, тому зустріч з українським хором на чужині для мене була неймовірним щастям.

За освітою ви диригентка, й зараз ведете у Кошаліні хор «Майстерня пісні», у якому співають українці з Польщі та громадяни України. Ви також працюєте з двома дитячими гуртами, один з яких діє при українському товаристві «Майстерня», інший – при Об'єднанні українців у Польщі. У професійному плані реалізуєте свої мрії?

Так. Живучи в Польщі, я навіть не уявляла, що зможу тут займатися музикою, зокрема співом. У хорі «Потік» я познайомила з Петром Бараном – колишнім диригентом хору, Мирославом Сидором – тодішнім головою товариства «Потік», а також з Дарією Антошко – нинішньою очільницею товариства «Майстерня». Для мене це три ключові особи, які змінили моє життя тут, у Польщі. Я сьогодні повністю задоволена своїм життям. Я ніколи не могла подумати, що тут зможу реалізувати себе як диригентка, і ще й матиму не просто ансамбль, а хор.

Бути диригентом – це величезна відповідальність, і я справді боялася цього. Бо ж ти мусиш думати на кілька кроків вперед, і не тільки за себе, а за весь колектив та за вибір репертуару. Ти мусиш уміти спілкуватися з хористами та любити їх, як своєю родиною: інколи бути строгою, а іншим разом пробачати. Тому попри те, що Дарія Антошко та Мирослав Сидор кілька разів просили мене, аби я стала диригенткою хору «Майстерня пісні», який засновано при товаристві «Майстерня», то не погоджувалася на це. Нарешті рішення прийшло неочікувано, оскільки до мене подзвонив Петро Баран. Він захворів й тому попросив повести репетиції хору, які не можна відкласти, бо скоро – концерт. Це й стало вирішальним. Зараз я щаслива, що так сталося, оскільки, будучи диригенткою, я самореалізуюся та водночас відпочиваю. Пів року тому в мене народився синок, тому я тепер у декретній відпустці. Не ходжу на робо-

ГРОМАДА

ту, але кожного тижня чекаю тієї можливості, щоб поспівати з моїми хористами.

Сьогодні товариство «Майстерня» згуртує українців з України, які нині живуть у Кошаліні та корінних українців у Польщі.

Товариство «Майстерня» створили заради дітей, довкола них вже й об'єдналися дорослі. Головне — аби не жити з дня на день, не знаючи для чого ти прийшов у цей світ, а зробити щось, що пізніше дістанеться нащадкам. Найважливіше — залишити по собі слід, тому ми хочемо показати минуле і сьогодення нашим дітям, які лише ростуть, аби вони мали що передати наступним нащадкам. Тому й сформувалася «Майстерня». Тут ми вчимо, аби наші діти не соромилися того, що вони українці, щоби спілкувалися українською мовою, знали українські традиції та звичаї. Ми хотіли, аби діти проводили час разом. Навіть маленька група людей може змінити кардинально наше життя, тому все, що робимо у нашому товаристві, робимо через призму розвитку дітей. Ми намагаємося, аби наші заходи мали навчальний контекст, а не просто були розважальні, хоча, зрозуміло, одне другому не суперечить.

Інколи українці з України, приїхавши до Польщі, перестали бути українцями, асимілювалися. Усе залежить від того, що кожен хоче сам для себе внутрішньо. Я завжди залишаюся українкою. Навіть якщо я сильно захотіла стати подібною до поляків, ніколи такою не стану. Я ніколи не заговорю так чисто польською мовою, як люди, які тут народилися, тому для мене це просто безглуздо — намагатися бути тим, ким ти не є. Це погоня за своєю тінню. Як казав наш великий поет Тарас Шевченко: «І чужого научайтесь, й свого не цурайтесь». Немає нічого поганого в тому, що люди переїжджають жити у інші країни, однак про своє коріння треба пам'ятати завжди. Зізнаюся, що це тема, з якою останні пів року засинаю і прокидаюся, оскільки моєму синові якраз пів року. Складно усвідомити, що для нього Україна не буде вже такою самою, як для мене. Коли я сумую за домом, то згадую вічний запах півоній, що росли біля нашої хати, аромат яких розносився далеко-далеко... Люблю українські свята, бо пам'ятаю, як змалечку ходила колядувати та шерувати. Я пам'ятаю, як в Україні був період, коли взимку вимикали електроенергію, а ми з сестрою сиділи при свічці на печі і співали українські пісні... Скучаю за родиною, за людьми, яких зустріла у своєму житті. Це ті моменти, які зачіпають мої душевні струни і які резонуватимуть у мені все життя.

А для мого сина Україна буде зовсім іншою — насамперед такою, яку я йому покажу. Й він сам вирішуватиме, чи буде її любити, чи ні... Чи буде гордо нести звання українця, чи буде його соромитися. Синочок у мене ще маленький, тому на разі тільки думаю, як зробити, аби все було правильно, і докладу усіх зусиль, щоби він був достойною людиною. Щоби знав, хто він і звідки родом. Зараз світ дуже швидко міняється, але твоє походження — незмінне. ■

Анна ВІННИЦЬКА

Ікону може написати кожен

В Ольштині 6 лютого урочистим освяченням ікон закінчився І Єпархіяльний курс іконописання. Почесний патронат заходів надав владика Аркадій Трохановський. У курсі вяло участь 13 осіб.

Фото Григорія Сподарика

У вітальному слові до учасників владика підкреслив, що ікона займає важливе місце у східному християнстві, є знаком ідентичності і потребує постійного вивчення та розуміння. Ієрарх зауважив, що не випадково дитина отримує ікону від батьків, коли виходить з дому або коли починає нову дорогу життя у подружжі.

«Це наша українська традиція, і також цього ми повинні вчитися і зберігати як наш великий та важливий скарб», — відзначав владика Аркадій. Він підкреслив, що вірним необхідно пізнавати значення ікони та розвивати талант до її написання. Цього можна досягати через молитву, піст, терпеливість та ревну працю. «Я думаю, що кожен, хто прийняв запрошення до участі в курсі, хоче, щоб ікона його захопила, і прагне зрозуміти ще більше — якою важливою є наука Ісуса Христа у нашому житті. Маю надію, що цей курс буде духовним розвитком для кожного з вас», — наголосив владика Аркадій.

З учасниками курсу, завданням яких було написати ікону Христа Пантократора, працювала сестра Олена Манькут. Вона підкреслила, що важливим атрибутом такої ікони є, зокрема, відкрите або закрите євангеліє у руці Христа. У пізнішій іконографії її може замінити земля. Також в німбі Ісуса має бути вписаний хрест.

Сестра переконана, що ікону може написати кожен, бо важливим є бажан-

ня, а не тільки мистецькі здібності. Не важливий і характер людини, бо в цій справі може добре реалізуватися як імпульсивний холерик, так й лагідний сангвінік. «Ікону насправді пише сам Ісус Христос і також ми своїм життям. Цей момент, коли людина наважується написати ікону, — це вже одна третя на шляху до здійснення мрії», — підкреслює сестра Олена. Вона відзначає, що початкові елементи ікони може виконати кожен, а найімовірніше лише потім початківцям потрібна допомога.

Серед учасників курсу була Ірина, яка родом з Тернополя, а зараз живе та вчиться в Ольштині. Ірина написала вже другу свою ікону. На курс пішла заради цікавості. Тут хотіла покращити свої вміння у сфері малювання. Ірина підкреслює, що кожного дня доводилось працювати багато годин, інколи навіть більше дванадцяти. «Але коли вже робота завершується і допрацьовуєш якісь деталі, або допомагаєш іншому учасникові, то це — велике ментальне задоволення», — відзначає учасниця курсу. За її словами, найважче працюється з відтворенням шкіри загалом та обличчя. Тут допомагала сестра Олена. Натомість з одягом було вже набагато легше, тому Ірина могла допомагати іншим. Якою буде подальша доля її ікони — Ірина ще не визначилась.

Точно знає, що зробить зі своєю роботою ольштинянин Борис. Його ікона прикрасить дім або кімнату гуртожит-

ку української школи в Гурові-Ілавецькому, де хлопець навчається. Курсом він зацікавився, бо хотів мати ікону, яку сам написав. Дотепер не надто цікавився мистецькими заняттями. Борис говорить, що найскладніше було з відтворенням постаті Ісуса Христа.

За організаційну частину курсів відповідає Іван Курій. Він зауважує, що тепер єпархіяльний, а раніше просто парафіяльний захід проводиться вже з 2015 року. Ініціатори, в тому числі тодішній парох о. Станіслав Тарапакський, курсами хотіли привабити молодь до рідної іконописної традиції, катехези і української культури. Одразу вирішили, що захід відбуватиметься під час зимових канікул. Це мало й практичний вимір — дати можливість батькам трохи відпочити від щоденної опіки над дітьми. Згадуючи початки, Іван Курій відзначає: «Мушу сказати, що ми хвилювалися, чи взагалі знайдуться охочі. Ми знали, що молодь має багато інших справ. А вже після набору ми були дуже захоплені, бо охочих було більше, ніж місць». Пан Іван пригадує й такі ситуації, що це батькам була важливіша участь в курсах, ніж дітям. Але потім, як правило, молоді учасники «втягувалися» і навіть пишалося тим, що мають першу власноручно написану ікону. «Кажуть, що перша ікона — завжди для себе, а наступні, якщо є таке бажання, можна вже комусь подарувати», — відзначає Іван Курій. За його словами, курс, крім релігійно-мистецького характеру, має важливий громадський контекст. Це тому, що серед учасників є представники різних поколінь, які чудово домовляються, допомагають одне одному у праці. Це допомагає долати вікові бар'єри.

Перших п'ять курсів проводила інструкторка Івона Паславська-Кірцьо. Впродовж двох років з учасниками працює сестра Олена Манькут. На кожному курсі було щонайменше десять осіб, тому за цей час вдалося написати вже понад сімдесят ікон. Це, напевно, достатня кількість, щоб можна було задуматися над серйозною виставкою, доступною для ширшого кола глядачів.

Роботи цьогорічних курсантів освятив о. Іван Галушка — парох катедральної парафії Покрови Пресвятої Богородиці в Ольштині. ■

Григорій СПОДАРИК

Фото Івана Курія

Фото автора статті

Дотації на лемківські проекти у 2022 році

Цього року державне фінансування для лемківських проектів заплановане у розмірі 1 млн 586 тисяч злотих. У порівнянні з минулим роком ця сума трішки більша – у 2021 дотації становили 1 млн 389 тисяч злотих.

Для Об'єднання лемків у Горлицях, яке є організатором найбільш масштабного лемківського заходу у Польщі – «Лемківської ватри» у Ждині – Міністерство внутрішніх справ і адміністрації (МВСіА) передбачило цього року майже 233 тис. злотих (минулого року було 217 тис. злотих). З неї найбільше грошей – 149 тис. злотих грантодавець призначив якраз на цей фестиваль, який цього року буде ювілейний, сороковий. Це така ж сума, як і торік. Нагадаємо, що минулого року «ватра» відбулася з обмеженою кількістю учасників, а частина заходу була у форматі онлайн.

Ще одна організація, яка діє в Горлицях, – товариство «Руська бурса» отри-

мала трохи більше, ніж 447 тисяч злотих. Торік ця сума була майже на 90 тисяч меншою. Найбільшу суму коштів передбачено на проект «Лемківське радіо Лем.фм» та інформаційний портал – 320 тисяч. Минулого року радіостанція отримала фінансування на рівні 280 тисяч.

Ще одна організація – Товариство лемків з Лігниць (оригінальна назва – Товаришчина Лемків) отримає 289 тисяч злотих – це більше, ніж минулого року, коли дотації склали 239 тисяч. Найбільше коштів – 67 тис. злотих Товариство лемків отримало на організацію 42-ї «Лемківської ватри на чужині» (більше на 9 тис., ніж торік). Також організація має по 30 тис. злотих на діяльність лемківського фольклорного

ансамблю «Розтока», видання двомісячника «Бесіда» та реалізацію третьої частини художнього фільму про акцію «Вісла».

На потреби лемківського ансамблю пісні й танцю «Кичера» МВСіА виділило 246 тисяч злотих (торік вони отримали 227 тисяч). Безпосередньо на свою діяльність колектив матиме 92 тисячі. Цього року на організацію ювілейного 25-го фестивалю «Світ під Кичерою» ансамбль отримав 42 тис. злотих.

На товариство «Лемко-Товар» із державного бюджету передбачено майже 210 тисяч злотих (торік було 134 тисячі). Як і у попередні роки, більша частина цієї суми піде на організацію «Лемківської ватри» в Лугах – 47 тисяч злотих та мультимедійний проект Радіо Лемко – 46 тисяч злотих.

У 2022 році відомство вирішило також виділити дотації для Товариства розвитку музею лемківської культури в Зиндрановій – 143 тисяч злотих (зокрема 82 тисячі злотих – на діяльність самого музею). Це більша сума, ніж торік, коли організація отримала близько 105 тисяч злотих.

Центр православної культури «Ельпіс» матиме 9,5 тисяч злотих на функціонування бібліотеки та майстерні, у якій оцифровується видання. Ще одна організація – фонд «Лемківська загорода» (Lemkowska Zagroda) з Гладішова отримає 8 тисяч злотих на проведення майстер-класів «Як жилося 100 років тому на Лемківщині».

Загалом цього року всі організації отримали більше фінансування, ніж торік. Причиною є те, що у 2022-му інвестиційні проекти не матимуть підтримки з державного бюджету, на яких МВСіА планувало виділити 2 млн злотих. Нагадаємо, що зовнішні експерти,

які оцінюють подані меншинами заяви на гранти, звернулися до міністерства із пропозицією розподілити гроші з дотації на інвестиційні проекти серед громади. Таким чином грантодавець міг виділити більше грошей на окремі проекти меншинних організацій.

З іншого боку, є також проекти лемківських організацій, які цього року не отримають державного фінансування. Міністерство не підтримує цього року чотирьох проектів Товариства розвитку музею лемківської культури в Зиндрановій, зокрема організації рок-фестивалю «Лемко-Русин». Також державної підтримки не матиме вісім проектів товариства «Лемко-Товар». Організація не отримала грошей, зокрема, для проведення інтеграційного Лемківського пікніка, на переклад на лемківську говірку казок Ганса Крістіана Андерсена, на проведення виставки «З лемківської скрині» чи ремонт фасаду та даху будинку організації. Товариство лемків не отримало коштів на утворення Літературно-медіа-інформаційного центру та екомузею про лемківську етнічну меншину (Centrum informacji literackiej i medialnej oraz ekomuzeum o lemkowskijskiej mniejszości etnicznej). Натомість товариство «Руська бурса» не отримає грошей від грантодавця на один видавничий проект та проект під назвою «Школа послів лемківської культури».

Перелік дотацій, виділених МВСіА на 2022 рік на виконання завдань для захисту, збереження й розвитку культурної ідентичності національних та етнічних меншин можна знайти на урядовому сайті gov.pl (у рядок пошуку слід вписати «Dotacje Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na 2022 r.»). ■

Що нового у зимовій «Ватрі»?

Одним із важливих елементів роботи кожної неурядової організації є вибори управи та голови інституції. У випадку Об'єднання лемків ці вибори відбудуться під час XI З'їзду. Він пройде у квітні цього року у Горлицях. Саме матеріал про цю подію відкриває зимовий номер «Ватри».

«Що принесе 2022 рік? Того певно ніхто не знає по-вісти. Та не ганьбмесья приблизити того, што принесе нам З'їзд ОЛ в 2022 році. Знайте, же будеме дискутувати о тім, як барже активізувати наши гуртки, як помаціцьки виходити з он-лайн режиму діяльності і яком має бити наша громада за 5, 10 і 50 років. Шитких до той дискусії просиме, для кожного найдесь місце на XI З'їзді!», – запрошують до участі у події редактори лемківського кварталника.

Ще одна особлива цьогорічна подія, на якій наголошує редакція часопису – це відзначення 75-х роковин акції «Вісла». Про неї у матеріалі пригадає Адам Вевюрка, який, зокрема, цитує, спогади покоління лемків, яке було виселене у 1947 році.

«Офіційні історики ствердили, же пришикування почалися восени 1946 рока. Сама думка зродилася в Штабі Генерального польського війська. Хоч деякі історики повідають што наказ прийшов з Москви від самого Сталіна і Берії», – пише у статті лемківський діяч ОЛ з Лігниць.

Черговий матеріал історичного характеру стосується теми державотворчих процесів на Лемківщині у 1918 році.

Це продовження теми з попереднього номера. Її автор, Богдан Гук, аналізує події, що відбулися у 1918-1919 роках у Сяноці та в околицях сіл Вислока та Команьча, від яких взялася назва так званої Висліцько-Команецької Республіки. Саме вона входила до складу Західноукраїнської Народної Республіки.

«Стиль завоювання лемківської частини ЗУНР Польською Республікою дивує своєю жорстокістю», – наголошує автор, який пише, що польські солдати поводитись так, ніби це вони «починали Другу світову війну». «Їх безжалісність і жорстокість дозволяють нам трактувати експедицію ВП до Команчі в січні 1919 року як пролог до майбутнього конфлікту, а не як підсумок Першої світової війни. Ці дії нагадують злочини Війська Польського супроти українців у 1939 році та Армії Крайової у 1943–1944 роках. У 1919 році командування Війська Польського думало і діяло стосовно українців так, як гітлерівці стосовно поляків у 1939 році та під час окупації. Дії проти цивільного населення, зумовлені небажанням відрізнити озброєного члена збройного формування від цивільного, є ознакою тоталітаризму. На Лемківщині 1945 рік розпочався у 1919-му», – йдеться у тексті.

Наталя Гладик у статті «Є такий чоловік, сут такі люде, є така ініціатива» згадує лемківського громадського діяча Івана Криницького. Лемко родом з Климківки, у 2010 році вирішив поставити в Усті-Горлицькому на місце старого хреста, який був присвячений 1000-літтю Хрещення Київської Русі, новий металевий. Нагадаємо, що такі дерев'яні хрести у 1988 році ставили при багатьох церквах на Лемківщині. При деяких вони були встановлені ще з 1938 року на згадку 950-ліття хрещення. Проте згодом вони почали нищитися. Завдяки ініціативі Івана Криницького та допомозі Василя Шлянти з ОЛ, вдалося поставити (і в такий спосіб відновити – ред.) більше десяти таких христів. Останній з них був поставлений рік тому у Вільхівці під час «31 Лемківського кermешу». Кожен такий хрест, крім головного напису «1000-ліття, 988 – Хрещення – 1988 Руси» має невеличку табличку, на якій прочитає: «Фундатором є Лемківська освітня фундація Івана Криницького». Пан Іван заснував її у 2004 році. Фонд надає освітні стипендії учням середніх шкіл та студентам з Лемківщини. Іван Криницький помер у січні цього року.

Натомість головна редакторка кварталника Анна Буковська провела розмову з Іванною та Богданом Перегримами з Гневомежа, що в Лігницькому повіті. Вони є подружжям вже 40 років. Усе життя працювали на господарці, проте у своєму резюме, серед посад на яких працювали, можуть вписати: працівник

офісу, куховар, різник, м'ясник тощо. Попри те, що обоє вже на пенсії, не нарікають на брак занять. «Як ся робило ціле життя то не годен сидити і нич не робити», – говорить в інтерв'ю пані Іванна, яка крім цього, що в'яже скатертини та серветки гачком і діє у гуртку сільських господинь, виробляє теж різні сири на продаж. Зате її чоловік має одну мрію. Хотів би видати кухарську книжку.

Традиційно у «Ватрі» поданий перелік подій, якими жила громада в останні місяці попереднього року (від жовтня до грудня), розміщений у «Лемківській хроніці» та чергова частина спогадів про ліцей у Лігниць. Є у часописі теж дитяча сторінка з віршами, ребусами та іграми, а також фото дітей з лемківських сімей, які народилися за останні два роки. ■

«BATRA», ЗИМА № 1, 2022, – 28 с.

Сторінку підготував
Павло ЛОЗА

Історія

Засновник системи охорони здоров'я України

В епоху світової пандемії набувають актуальності питання організації системи охорони здоров'я. Санітарно-епідеміологічна служба намагається працювати на випередження. А лікарі переглядають протоколи лікування. Хоча медицина удосконалюється мало не щодня, винаходять нові ліки та вакцини, та не варто відкидати і напрацювання попередніх років. Зокрема, в 165-ту річницю від дня народження не зайвим буде згадати про людину, що стала основоположником санітарно-епідеміологічної служби в Україні та в буремні роки національно-визвольних змагань розробила основи системи охорони здоров'я.

Мова піде про Овксентія Корчак-Чепурківського — лікаря-гігієніста, епідеміолога, міністра народного здоров'я Української Народної Республіки, фундатора соціальної медицини та організації охорони здоров'я. Освіту здобував в Київському університеті св. Володимира (нині це Київський національний університет імені Тараса Шевченка) та Харківському університеті (нині — Харківський національний університет імені Василя Каразіна). Зміна закладів навчання була пов'язана не стільки з науково-освітньою діяльністю, скільки із активним громадсько-політичним студентським рухом. До нього мав пряме відношення Овксентій.

Лікар-новатор

Та все ж, вищу освіту він здобув та розпочав у 1880-их трудовий шлях як земський лікар. У 1889 р. його призначують земським санітарним лікарем Херсонської губернії. У 33 роки Овксентій Корчак-Чепурківський написав першу наукову роботу про стан лікарської допомоги і систему народного здоров'я. Дослідження стало популярним і в 1891-му його запросили до Бессарабського земства в Кишинів на посаду завідувача Губернського санітарного бюро. Тут він проявив талант лікаря-профілактика та науковця, організатора земської медицини. На наукових засадах організував протиепідемічні заходи у боротьбі із тифом, дифтерією, холерою, аналізував захворюваність і смертність населення. У бессарабський період він став активним членом Пироговського лікарського товариства, виступав на його з'їздах в Москві, Києві, писав історію земської медицини в Бессарабії.

Із 1899-го вчений працює на посаді санітарного лікаря Київської міської управи, а з 1904-го став завідувачем санітарним відділом Київської міської управи. У 1905 р. Корчак-Чепурківський виступив на засіданні київського Товариства лікарів із програмною доповіддю «Наши общественно-санитарные нужды настоящего времени», де представив приклади відсталості санітарних умов життя населення. За цю критику у 1907 р. київський генерал-губернатор звільнив Корчак-Чепурківського з посади санітарного лікаря Києва.

Під час Першої світової війни Корчак-Чепурківський працював військовим лікарем, а згодом очолював медично-санітарну службу 8-ї армії, яка діяла на Південно-Західному фронті під командуванням генерала Брусилова,

брав безпосередню участь в медичному забезпеченні військ під час здійснення наступальної операції — Брусиловський прорив (літо 1916-го). В роки війни проявив себе в сфері профілактики епідеміологічних захворювань. Так, він організував потужну систему профілактичних об'єктів (понад 170) у підвідомчих йому військових частинах і підрозділах. Завдяки цій роботі, показники поширеності інфекційних захворювань в частинах і підрозділах, підзвітних Корчак-Чепурківському, були значно нижчими, ніж в інших військових частинах.

На хвилі Української революції

В роки Української революції Корчак-Чепурківський став організатором нової системи охорони здоров'я та долучився до розбудови медичної освіти. Його світогляд віддзеркалює стаття «Наші завдання часу», яку було надруковано в заснованому ним часописі «Українські медичні вісті». В ній автор ставить завдання не лише перед лікарями, а й перед владою, усім суспільством: «...найголовніше завдання — утворити українську національну медицину як науку і як практичну галузь наукового знання». Він чітко окреслює умови, які потрібні для виконання цього завдання. Серед них — утворення власних наукових медичних установ, запозичення наукових і практичних надбань усього цивілізованого світу, створення гармонійної системи наукових досліджень щодо санітарного стану в Україні та умов санітарного життя і розвитку.

У 1918 р. гетьман Павло Скоропадський створив Українську академію

наук, а також Український державний університет. Деканом медичного факультету та завідувачем кафедри гігієни було обрано Овксентія Корчак-Чепурківського. Попри педагогічну та наукову діяльність, він заходився створювати нову систему охорони здоров'я. У травні 1918 р. Корчак-Чепурківський очолив санітарний департамент Міністерства народного здоров'я і державного опікування. В 1919 р. за часів Директорії він короткий час був міністром, намагався профілактичний напрям зробити головним в охороні народного здоров'я.

7 березня 1921 р. одним з перших із медиків учений був обраний академіком Української академії наук. В Академії наук Корчак-Чепурківський організував і очолив кафедру народного здоров'я. Він розробив українською мовою першу в Україні номенклатуру хвороб, що стала провісником сучасної міжнародної класифікації хвороб, уклав перший російсько-український медичний словник. Учений написав праці з історії земської медицини, епідеміології та профілактики інфекційних захворювань; демографії і санітарної статистики, був редактором медичних журналів, рецензентом численних робіт і дисертацій.

Під наглядом радянської влади

Власне, його активна діяльність в царині медичної науки переривалась переслідуваннями комуністичної влади. Хоч Корчак-Чепурківський досить позитивно дивився на прихід більшовиків до влади в Україні, сподіваючись на їх підтримку медицини та продовження курсу на українізацію освіти (адже в Українському державному університеті, співорганізатором якого та деканом медичного факультету був Корчак-Чепурківський, і викладання у вищому навчальному закладі велося виключно українською мовою). Та сподівання вченого виявились марними. Ба більше, комуністична влада взяла під пильний контроль колишніх активних діячів Української революції. Не минула вона й Овксентія Корчак-Чепурківського.

Першу слідчу справу проти учасників Української революції радянські слідчі органи завели 20 січня 1921 р. Вона називалась «Дело правительства УНР» і складалась з 40 томів, де звинувачувалось 76 членів усіх урядів Української Народної Республіки. Відповідно, в цій справі фігурував і Корчак-Чепурківський як міністр народного

здоров'я та державного опікування за часів Директорії УНР. До реального вироку тоді не дійшло. Та й на цьому радянська влада теж не зупинилась.

Уже 18 серпня 1922 р. київським Державним політичним управлінням (ДПУ) проти Корчак-Чепурківського було заведено персональну слідчу справу, але вже як на громадського діяча. Тут він звинувачувався у «руйнівній антирадянській діяльності». Заарештували вченого у ніч з 16 на 17 серпня 1922 р. Допит відбувся 13 вересня того ж року. На запитання слідчого, до якої партії він належить, Корчак-Чепурківський відповів, що до революції був членом Товариства українських поступовців. Він заявив також, що реформу вищої школи загалом визнає і вітає. З тогочасними угрупованнями і течіями у лавах інтелігенції, як відзначив вчений, він мало знайомий. І додав: «Вважаю, що обов'язок інтелігенції тепер полягає у розумовій праці».

Після допиту вченого визнали винним у контрреволюційній діяльності, постановили утримувати його під вартою. 5 грудня 1922 р. вирок замінили на вигнання академіка з країни на три роки до міста Штетин (Німеччина), оскільки Корчак-Чепурківський не мав фінансової можливості виїхати за кордон, ученому в адміністративному порядку присудили вислання до В'ятки (Кіровська обл., Росія) на три роки. Академічна громадськість стала на захист колеги. В січні 1924-го слідчу справу переглянули, постанову скасували. Корчак-Чепурківський отримав можливість повернутися до Києва. З нього зняли обмеження на наукову та громадську діяльність.

Та радянська влада не збиралась полишати плани розправитись із вченим. У 1933-му його звинуватили в антирадянських настроях. У травні 1934 р. рішенням Політбюро ЦК КП(б)У Корчак-Чепурківського було звільнено з посади секретаря Всеукраїнської академії наук, а кафедру, яку він очолював, об'єднали з Інститутом демографії. Остаточно зламати науковця радянська влада вирішила через переслідування його сина — Юрія. Він займався науковими дослідженнями демографії населення та вивчав смертність населення УРСР в 1920-і роки. У 1938-му Інститут демографії, де працював Юрій, було ліквідовано, а його разом з іншими вченими-демографами репресовано.

Овксентій Корчак-Чепурківський прожив ще 10 років, але активно наукою уже не займався. Радянська влада намагалась знецінити внесок Корчак-Чепурківського у становлення соціальної медицини та розробку системи охорони здоров'я. Але це їй теж не вдалось. Із здобуттям незалежності України, напрацювання вченого стали базою національної системи охорони здоров'я. А в умовах всесвітньої пандемії профілактичні заходи, розроблені свого часу Корчак-Чепурківським, набувають нового значення. ■

Стаття підготовлена за матеріалами архівів та інтернет-ресурсів.

Олена ГУМЕНЮК

Фонд Український Народний Дім у Перемишлі

Fundacja Dom Ukraini w Przemyślu, ul. Kościuszki 5, 37-700 Przemyśl

PLN: 88 1600 1462 1838 9708 6000 0001

ПІДТРИМАЙ РЕМОНТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В ПЕРЕМИШЛІ!

ГРОМАДА

Андрій Степан розповідає про студентські мандри і мистецтво

Цього року українська громада у Польщі відзначатиме 75 роковини депортаційної акції «Вісла». Це головне питання нашого часу. У 1947 році сталася трагедія, яка позначилася не лише на біографіях самих вигнанців, але і на наступних поколіннях їхніх нащадків. Андрій Степан – один із таких людей. Горе, пережите його батьками, мало великий вплив на його уже зрілі життєві роки.

Як вихованець гданської Академії образотворчого мистецтва, він активно включився у студентський рух, що мав на меті збереження пам'яті про спадщину рідних земель. Під час мандрівок «Рейд Карпати» у 90-ті роки він брав участь у роботі групи молоді – вони впорядковували покинуті кладовища на рідних землях своїх предків.

Далі – пряма мова Андрія Степана.

Усе почалося з мандрівки

Уперше я потрапив на «Рейд Карпати» у 1984 році. Роком раніше при Товаристві збереження архітектурних пам'яток (TONZ – Towarzystwo Opieki nad Zabytkami) виникла Суспільна комісія збереження пам'яток церковної архітектури (SKOnZSC – Społeczna Komisja Opieki nad Zabytkami Sztuki Cerkiewnej). Її

очолив Богдан Мартинюк. Я подумав, що схожу структуру треба створити й українським студентам.

Спершу з моєї ініціативи ми провели для охочих у Перемишлі – ще до початку мандрівки у серпні – спеціальний вишкіл. Гроші на цей захід роздобув голова гданської української ланки Спілки польських студентів Ігор Шерба. Уже під час мандрівки група з 15-16 людей працювала у районі Томашева-Люблінського – це було для мене дуже зручно, бо ж мої батьки родом із тамтешнього села Корні.

Передусім треба було зробити каталог такого цвинтаря – фотографії, замальовки надмогильних хрестів. На основі наших матеріалів кладовище можна було внести до державного реєстру архітектурних пам'яток – а на підставі цього згодом можна було би вимагати охорони для нього.

Ми працювали у селлах, де колись проживали наші предки, – поміж Вербицею та Радружем, а це велика дистанція. Там є цікаві пам'ятки з каменю, що походять зі знаного осередку різьбярства у Старому Брусні. Ці кладовища ми також впорядковували й лагодили там понівечені хрести – це була піонерська робота.

Наші почини з проведення інвентаризації цвинтарів у регіоні Любачівщини були «у тіні» депортаційної акції «Вісла». Ми відчували певний борг щодо українців, виселених у 1947 році звідти у північні та західні регіони Польщі.

Сьогодні ми відзначаємо уже 75-ті її роковини. Як нам вшанувати цю дату, коли у Польщі виростає 3 або й 4 покоління нащадків вигнанців, а їх самих стає щораз менше? Нам треба нагадувати молоді про трагічні події 1947 року. Ми сьогодні без жодних заборон можемо на повен голос говорити про акцію «Вісла». Але чи хтось із громади захоче це слухати?

Я згадую попередню річницю. У Перемишлі ми у 1992 році почали видавати

часопис «Перемиські дзвони». Ми в редакції хотіли у черговому номері згадати про депортацію, особливо у «круглу» дату. Думали про те, який символічний знак розмістити на першій сторінці. Я вигадав зображення поламаного тризуба, обведеного колючим дротом. Він став ілюстрацією кривди, яку зазнали українці Закерзоння.

Але він також шокував деяких наших людей – побоюючись репресій, вони повертали часопис до редакції.

Однак тоді, напередодні 50-ї річниці акції «Вісла», у громаді закріпилося усвідомлення того, що це – єдиний знак, що промовисто відображає суть подій 1947 року. Він набув популярності у Польщі, Україні, серед колишніх жителів Закерзоння, яких депортували до УРСР. Властиво, він став символом акції «Вісла» по всьому світу, де опинилися виселені українці. Діаспора у Канаді на 70-ті роковини виготовила пам'ятну медаль, а тамтешня пошта випустила марку з цим зображенням. Сьогодні, напередодні 75-ї річниці, ми маємо

вшанувати пам'ять, як досі – за участі громадських організацій, церков, наукових установ. Особливу ставку треба робити на нашу молодь.

Я ще кілька років тому мав сильну психологічну травму від акції «Вісла», відчував кривду, завдану моїй родині, не знаходив собі місця у польській дійсності – між рідними землями з одного боку, та селом Осташево біля Гданська, у якому довелося жити моїм батькам, – з іншого. Друзі не могли зрозуміти моїх переживань.

Але час робить своє – можна сказати, у другій половині життя я почав відчувати зв'язок із Гданськом, з Жулавами, де я народився і зростаю.

Андрій Степан – митець

Я – випускник Державного ліцею образотворчого мистецтва в Гдині-Орлово (PLSP – Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych Gdynia-Orłowo). Це елітна школа, тільки там тоді вчили художньої фотографії. Потім я навчався у Вишій школі образотворчого мистецтва та в Академії образотворчого мистецтва у Гданську.

Я фотографую, створюю картини, займаюсь рекламним дизайном, пишу ікони, а останнім часом також захопився різьбою. Однак багато моїх творів лежить у вигляді або негативів (*фото*), або незакінчених проєктів. Я дуже давно не робив виставок, постійно шукаю нового натхнення. Також увесь час думаю про акцію «Вісла». Я усвідомлюю, що треба врешті-решт організувати виставку, роки ж минають. Без презентації власних творів художник не існує. Щоденна копітка робота над ужитковим мистецтвом може тебе символічно «убивати», однак я не піддаюся маразмові. Як колись говорили – є ще порох у порохівницях. ■

Орест ЛОПАТА

Фото з архіву Андрія Степана

це *Наше*!

Ми потрібні вам,
а ви потрібні нам!

Дорогі читачі газети!

Потребуємо Вашої підтримки.

Як допомогти «Нашому слову»:

Зробити передплату нашої газети собі (якщо ви цього ще не зробили), друзям, знайомим.

В питаннях передплати звертайтеся на мейл biuro@nasze-slowo.pl та за телефоном: (22) 677-88-10

Дати рекламу в «Наше слово», замовити рекламну статтю про вас чи ваш бізнес, дати оголошення – привітати рідних і близьких. Про розцінки можете дізнатися на нашому сайті або за вказаним вище телефоном чи мейлом

Підтримати нас, перерахувавши кошти на пресфонд видання: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 (в заголовку переказу впишіть: на пресфонд НС)

Читати нас на www.nasze-slowo.pl та вподобати нашу сторінку в фейсбуці: fb.com/nasze.slowo.

Редакція «Нашого слова»

РЕЦЕНЗІЇ ТА ОГЛЯДИ

«Zapasc. Reportaże z mniejszych miast», Marek Szymaniak, Wydawnictwo Czarne 2021 r., 336 s.

Локальна Польща з нелокальними проблемами

Книжка «Колапс — репортажі з менших містечок» не стосується української тематики безпосередньо. Але є кілька причин, чому нашому читачеві вона може бути цікавою. Автор в центрі своїх репортажів досліджень поставив малі містечка, зокрема, на півночі Польщі, де доволі численно є українська громада. Співрозмовники Марка Шиманяка живуть у Бартошицях, Кентшині, Гіжицьку тощо. Їхні спостереження можуть бути цікавими тим, хто втомився від напруженого життя і роботи у великих містах та задумується над поверненням у свої рідні краї. Реалізація такого задуму має свої переваги — відсутність заторів в дорозі на роботу, близькість батьків та родини, а ще тут буває ліс чи озеро на відстані кільканадцяти хвилин їзди велосипедом. З поверненням таких людей у малі міста чи села могла б і зміцнитися наша громадська структура, бо чи не кожен локальний український лідер завжди говорить, що молодь після навчання практично не повертається у рідні місцевості. Отже, плюсів є багато, проте за кількістю не поступаються їм мінуси. Про них говорить майже кожен герой книжки, в тому числі Кінга з містечка Гайнівка. Дівчина закінчила вищу освіту в Білостоці, який знаходиться недалеко. Хотіла повернутися до себе і думала, що з дипломом інженера не матиме проблем з роботою. Але кількомісячні пошуки показали, що більш-менш добру роботу можна отримати лише завдяки знайомствам, що означатиме майже нескінчену потребу віддаватися тому, хто допоміг. Альтернативу становить працевлаштування за мінімальну зарплату і надія на добре серце приватного роботодавця. Остаточно Кінга знайшла роботу у Варшаві. Тут нині живе, а роботодавець платить за підвищення кваліфікації і опісля обіцяє підвищення. До Гайнівки, яку

відвідує двічі у місяць, тягне не лише туга за близькими. Як сама говорить, тут навіть цвинтар відомий. «Знаю це місце впродовж багатьох років. Минаю могили і бачу, що тут спочиває сусід, а там — товариш батька з роботи. Впізнаю їх», — говорить Кінга. Дівчина ділиться також своїми роздумами про дім. Варшаву не вважає за рідне місце, але й розуміє, що до Гайнівки, мабуть, не повернеться. Разом з іншими розповідями бачимо, що у малих місцевостях в Польщі панує непотизм, відсутність перспектив професійного розвитку та цікавих пропозицій проводити вільний час, шансів на окреме помешкання тощо. Звичайно, кожен приймає рішення сам. Однак здається, що тут, на периферії, не швидко заповняться великі будинки, які батьки будували з думкою про спільне життя з дітьми. Наші українські домівки також підлягатимуть цьому самому правилу.

Привабливі розмови про локальний «колапс» автор доповнює й не менш цікавою статистикою. Крім цього реалістичність показує не тільки з перспективи тих, хто виїхав, але також тих, які залишилися.

Один з розділів автор присвятив проблемі расизму та національно-етнічної ворожнечі. Про цю проблему на рівні Перемишля говорять представники нашої громади — колишній голова Об'єднання українців у Польщі Петро Тима та наша редакційна колега Кася Комар-Мацинська. Своїми спостереженнями про ворожнечу щодо українців ділиться й Анна Домбровська — громадська діячка, зв'язана з люблінським товариством «Гомо-Фабер». Вона була, зокрема, ініціаторкою акції зшивання роздертої української сорочки та встановлення на ринковій у Перемишлі стола, за яким кожен міг поговорити з тодішнім головою ОУП.

«Коли глянемо комусь в очі, то легше говорити про діалог, зрозуміння, співпереживання. Важче когось образити, ненавидіти, якщо дослівно перед хвилиною ви обмінялися поглядом та кількома реченнями», — розповідає авторів про цю акцію Анна Домбровська. Проте польська ненависть до інших на місцевому рівні — це не лише Перемишль та українці. Емігрант з Єгипту, який в Красномуставі (знаходиться між Любліном і Замостям) відкрив ресторан з кебабом, теж мав проблеми з націоналістами. Як сам зауважив, більших переслідувань не зазнав за весь час перебування у Польщі. Його товариш, який допомагав у бізнесі, в результаті фізичних та психологічних нападів потрапив у депресію і остаточно вирішив повернутися до своєї держави. Їх єдиною провинною був колір шкіри, бо смак кебаба оцінювали високо навіть націоналісти. У книжці автор показує, що проблемою ненависті, від якої страждає багато «інших», на жаль досить послідовно легковажать на різних рівнях державної влади. ■

Григорій СПОДАРИК

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

«Я щаслива, бо здійснилась моя мрія — жити в Україні»

На Івано-Франківщині
1 січня відійшла у вічність
багаторічна активістка
української діаспори в Англії
† Люба Фостун

Пані Люба народилася 1947 року у селі Верхрата (нині це Любачівський повіт). Разом з батьками — Катериною та Дмитром, і сестрою Марією, її депортували в межах акції «Вісла» у село Лавки (Пасленський повіт) на півночі Польщі. Середню освіту у 1961-66 роках вона отримала в педагогічному ліцеї у Бартошицях. Одразу після навчання вона три роки працювала вчителькою української мови. У 1969 році Люба виїхала до Англії, де жила її сестра. Після вивчення англійської мови та ознайомлення з середовищем українка активно включилася у життя громади. До 2007 року вона незмінно працювала у різних відділеннях Асоціації українців Великої Британії. Зокрема, була багаторічною головною секретаркою цієї організації, вчителькою української школи в Лондоні та членкинею комітету й бухгалтеркою лондонського відділення Асоціації української молоді Великої Британії.

Пані Люба працювала в українській книгарні, у 1977-81 роках допомагала редакторів видання «Українська думка».

Після смерті чоловіка у автокатастрофі 2004 року Люба Фостун емігрувала до України, а у 2008 році оселилася в селі Крихівці на Івано-Франківщині. Друзі та співробітники у спогадах відзначали, що жінка мала сильну волю, вільну думку, була принциповою в поглядах і відданою ідеї вільної України.

У мемуарах про навчання у бартошицькому педліцеї пані Люба наголошувала на широкій культурній активності і на тому, що школа давала якісну підготовку до професійної роботи та подальшого життя. Таку цінність, на її думку, мав навіть досить суворий режим у гуртожитку. У школі особливу увагу приділяли взаємопошані та українському патріотичному вихованню. Люба Фостун згадувала також, що після проголошення Україною незалежності, ще живучи в Англії, вона кожного року намагалася відвідувати Батьківщину. Цю любов прищепили їй ще у бартошицькій школі, а потім вона розквітала з кожним візитом, з кожним новим знайомством, паломництвом до Канева, завдяки красі Дніпра, Дністра, Карпат чи Чорного моря, блакиті тутешнього неба тощо: «Попри негаразди і труднощі, які переживає сучасна Україна (найбільшою трагедією є низький рівень національної свідомості людей при владі), я щаслива, бо здійснилась моя мрія — жити в Україні», — згадувала Люба Фостун у книжці «Педагогічний ліцей № 2 у Бартошицях, українські класи, 1956-1970», створеній редколегією під головуванням Стефана Лашина.

(опрацював на основі книжки «Педагогічний ліцей...» Григорій Сподарик, фото з фейсбук-сторінки Асоціації українців Великої Британії)

Спогад
про
Ірину
Романик

З глибоким сумом ділимося вісткою, що 8 грудня 2021 року, борючись з тяжкою хворобою, примирена з Господом упокоїлася в Бозі дорога дружина, мама, бабуся, прабабуся, сестра і тітка **бл.п. Ірина Романик**. Парастас та Службу Божу з чином похорону 11 грудня 2021 року відслужили: преосвященніший митрополит Євген Попович, парох Архикатедрального Собору митрат Богдан Степан, канцлер о. Микола Костецький, ігумен Перемиського монастиря о. Дмитро Гарасим ЧСВВ і о. Роман Коцуровський. Спів провадив диригент церковного хору п. Ярослав Вуйцик.

Із прощальним словом до родини і присутніх звернувся парох — митрат о. Богдан Степан, розповідаючи про життєвий шлях пані Ірини. Вона у 1953 році розпочала педагогічну роботу. Працювала в таких селах: Бельсько, Мендзибуж, Грабово на терені Кошалінського воєводства. У тих місцевостях було багато родин, які в межах акції «Вісла» були вивезені на понімецькі землі. Люди були перелякані, боялися говорити рідною мовою. Пані Ірина поступово переконує їх у потребі вчитися української мови, організовує «пункти» навчання. Після довгих старань вдається їй отримати працю в селі Крувники біля Перемишля, де працювала до пенсії. Вона була віруючою особою, любила свою родину,

церкву, належала до гуртка Марійської Дружини, до УСКТ, пізніше до ОУП. З теплим словом про родину Романиків виступив також митрополит Євген Попович, підкреслюючи її участь в релігійному та церковному житті. Тлінні останки бл.п. Ірини зложено до родинного гробівця 14 грудня 2021 року на головному кладовищі при вул. Словацького в Перемишлі.

Ми дуже вдячні митрополиту Євгену за участь у похоронних богослужіннях та молитвах за душу покійної Ірини, за теплі слова про колишню парафіянку та її родину. Також дякуємо єпископу Богдану Данилові за молитви і відслужену святу літургію за покійну. Висловлюємо ширі співчуття з приводу несподіваної смерті Його батька. Велика подяка отцям, сестрам служебникам НДМ, членкиням Марійської Дружини, родині, всім близьким і знайомим за те, що прийшли взяти участь в похороні та попрощатися з покійною. Блаженної пам'яті Ірина напевно хотіла б з усіма попрощатися і подякувати всім, а особливо сестрі — директорці Екуменічного дому суспільної допомоги в Пралківцях д-р Анні Дрозд за її підтримку, молитви і допомогу в складних хвилинах життя. Тим більше, що Ірина перебувала в цьому Домі від 2014 року до смерті. Особливу подяку висловлюємо канцлеру о. Миколі Костецькому за щоденні Святі Літургії і всім сестрам служебникам НДМ за їхній труд та служіння. Ми також вдячні медичним працівникам, опікунам, працівникам адміністрації за їхню працю, опіку, дбання про добрі умови для мешканців цього Дому, а в тому числі і пані Ірини. Вічна їй пам'ять!

Подяку висловлюють
чоловік Йосиф, сини Юліан та Ярослав і вся родина

Ціна 1 примірника 30,00 зл. (вистилка поштою — 8,00 зл).
Замовлення просимо надсилати на адресу
ТОВ «Тирса»: TYRSA Sp. z o.o.
ul. Kościeliska 7, 03614 Warszawa
email: tyrsa@hot.pl
тел. +48 [22] 679 95 47
або вплачуючи рівновартість кількості замовлених примірників на банківський рахунок:
TYRSA Sp. z o.o., Warszawa
Nr 95 1160 2202 0000 0000 3170 4029
чи поштовим переказом, з позначенням скільки примірників замовляється.

Відійшли...

Очільниці фонду «Наш вибір»,
нашій добрій приятельці і одностудниці

Мирославі Керик

Висловлюємо наші глибокі співчуття
з приводу смерті

МАМИ

Вічна їй пам'ять.

Редакція газети «Наше слово»
та Об'єднання українців у Польщі

Висловлюємо найщиріші співчуття
нашій колезі, голові фонду «Наш вибір»

Мирославі Керик

з приводу смерті

МАМИ

Вічна їй пам'ять.

Колектив фонду

Анні Ікало-Костів з родиною
висловлюємо щирі співчуття
з приводу смерті Батька –

† Йосифа Ікала

Гурток ОУП у Білому Борі
та школи ім. Т. Шевченка у Білому Борі

Висловлюємо щирі та глибокі співчуття
Мирославі, Даркові, Анні та Єві
з приводу смерті мами

† Ольги Онишканич

Єднаємось з Вами та Вашими родинами
в жалю і скорботі.

Члени гуртка ОУП в Репеді та парафіяни

З великим смутком прийняли ми вістку,
що в Кошалані упокоївся наш брат

† Зеньо Леміш

Висловлюємо глибокі співчуття родині.
Вічна Тобі пам'ять, Зеню

Родина Гурчів: Анна, Роман, Павло, Богдан

54-й Дитячий фестиваль української культури

ЕЛЬБЛОНГ

21-22 травня 2022 року

Організатори

49 Загальнопольський конкурс писанок ім. Михайла Ковальського в Гожові-Великопольському

Об'єднання українців у Польщі і Об'єднання лемків,
управи гуртків у Гожові та Любуський музей ім. Яна Декерта в Гожові запрошують до участі в 49 Загальнопольському конкурсі писанок ім. Михайла Ковальського.

Писанки, найменше п'ять заварених «на твердо» або видмушок, добре запакованих (найкраще в призначених до торгівлі тектурових коробках) просимо надіслати до 28 березня 2022 року на адресу:

Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta «Spichlerz»

ul. Fabryczna 1, 66-400 Gorzów Wlkp.

з допискою – «konkurs pisanek».

Пакет просимо позначити написом «Ostrożnie! Szkło».

До середини просимо вкласти записку, на якій буде зазначене ім'я, прізвище, адреса, вік автора та інформація про регіон походження використаних писанкарських узорів.

Нагороджені писанки експонуватимуть на виставці в Любуському музеї ім. Яна Декерта, відкриття якої відбудеться 10 квітня 2022 року. У випадку збільшення епідемічного ризику відкриття відбудеться у форматі онлайн.

Умови конкурсу доступні на сторінці

www.muzeumlubuskie.pl

Греко-католицька спільнота в Ельблонзі буде нову святиню.

З цією метою проводимо різні заходи, щоб зібрати кошти.

Від імені спільноти греко-католицької парафії Народження св. Івана Хрестителя в Ельблонзі парох о. митрат Андрій Сорока просить про вплати:

Parafia Greckokatolicka w Elblągu
ul. Poznańska 2a
Bank Pekao S.A. I oddział w Elblągu
nr konta:
87 1240 1226 1111 0000 1404 5318

Передплата «Нашого слова» на 2022 рік ПОЛЬЩА

Кількість примірників	Ціна одного примірника в передплаті	Квартал	Пів року	Рік
ЗВЧАЙНА ПОШТА (PRZESYŁKA EKONOMICZNA)				
1 примірник	5,00 зл + поштові оплати	104,00 зл	208,00 зл	416,00 зл
3 примірники і більше (ціна одного примірника)	5,00 зл без поштових оплат	65,00 зл	130,00 зл	260,00 зл
АВІАПОШТА (PRZESYŁKA PRIORYTETOWA)				
1 примірник	5,00 зл + поштові оплати	118,00 зл	236,00 зл	472,00 зл
10 примірників і більше (ціна одного примірника)	5,00 зл без поштових оплат	65,00 зл	130,00 зл	260,00 зл

ЄВРОПА + УКРАЇНА

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
395,00 зл	790,00 зл
95,00 євро	190,00 євро

КАНАДА

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
395,00 зл	790,00 зл
145,00 дол КАНАД.	290,00 дол КАНАД.

США, АВСТРАЛІЯ

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
395,00 зл	790,00 зл
113,00 дол США	225,00 дол США

Дорогим Батькам / Бабусі і Дідусеві

Марії і Михайлові Кнись

У ваш сапфіровий ювілей
Прийміть сердечні бажання.
Нехай сьогодні, завтра і завжди
Не покидає щастя Вас.
Хай здійснюються всі бажання
Як нагорода за любов і мудрість,
За ваші, в парі прожиті, літа.
За те, що зберегли свою родину
На хвилях часу, в радості й біді.
За те, що долю порівну ділили
І стали гідним прикладом в житті.
Тож будьте нам здорові і щасливі!
Хай спільний шлях ваш довго ще цвіте.
Хай Мати Божа Вас оберігає,
З небес вам ласку посилає,
Від горя заступить молитва свята,
А Бог подарує многі літа.

Бажають діти і внуки

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

Наше Слово

Adres: Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa,
tel.: prenumerata i reklama – tel./fax 22 677-88-10,
redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46,
redakcja – 22 677-84-45.

E-mail: redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl

Internet: www.nasze-slowo.pl

Kolegium Redakcyjne: Khrystyna Zanyk, Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuchenko, Anastazja Krawczuk, Daryna Popil.

Zespół redakcyjny: redaktor naczelny – Khrystyna Zanyk, zastępca redaktora naczelnego – Paweł Łoza, sekretarz – Tetiana Daniuchenko, redaktorzy – Igor Szczurba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), Katarzyna Komar-Macyńska (Przemyśl), redaktor stylistyczny – Olga Rusina, redaktor techniczny – Olga Michaluk, prenumerata, reklama – Łesia Korostełycz.

Współpracownicy: Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Bogdan Tchórz (Górowo Iławeckie), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Oksana Kulczewicz (Legnica), Jerzy Gawryluk (Bielsk Podlaski), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Oleksandra Iwaniuk (Warszawa), Zhanna Kuznietsova (Kijów), Ivanna Kyliushyk (Warszawa), Svitlana Melnyk (Kraków), Ivan Kysloshchuk (Lublin), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).

Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7
03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat),
22 677-88-06 (sekretarz Zarządu Głównego),

E-mail: zuwp@post.pl, sekretariat@ukraina.com.pl

Internet: http://ukraincy.org.pl, http://www.oup.ukraina.com.pl

Fotoskład: Redakcja „Nasze Słowo”

Druk: Drukarnia „Efekt”. Nakład 2300 egz.

Pismo dofinansowane ze środków dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych
Związku Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa

Konto bankowe dla wpłat w PLN:

47 1160 2202 0000 0000 5515 6292

Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD:

IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292

BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX

Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa

Konto bankowe dla wpłat tylko w USD:

IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196

BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX

Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji.

Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy.

Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa” wyłącznie za zgodą redakcji.

Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo” dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w kioskach RUCH-u, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Prenumerata realizowana przez RUCH S.A.:

Zamówienia na prenumeratę można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się z Centrum Obsługi Klienta „RUCH” pod numerami: 22 693 70 00 lub 801 800 803 – czynne w dni robocze w godzinach 7⁰⁰ – 17⁰⁰.

